

NÁVRH KONCEPCIE ROZVOJA ŠKOLY

ŠKOLA
UMELECKÉHO
PRIEMYSLU
PREŠOV

Mgr. Linda Pločicová

Škola, ktorá rozvíja potenciál žiaka a jeho individuálne schopnosti.

Škola, ktorá učí vzájomnej úcte.

Prostredie, v ktorom záleží na hodnote človeka,

(kolegu, rodiča a žiaka).

Priestor, v ktorom sú dôležité názory a myšlienky.

Miesto pre sny, invenciu, inováciu a vzostup tvorivosti.

Budúcnosť pre seba a spoločnosť.

OBSAH

Slová na úvod	3
SWOT analýza.....	4
1 Inovačný rámec Školy umeleckého priemyslu v Prešove.....	5
1.1 Ozdravenie medziľudských vzťahov.....	6
2 Riadenie školy a participatívne riadenie zmeny na ŠUP Prešov.....	7
2.1 Zmena modelu myslenia.....	7
2.2 Zmena modelu riadenia.....	9
2.2.1 Umelecká rada ako tím pre rozvoj školy.....	12
2.2.2 Konceptcia práce s mimoriadne nadanými žiakmi.....	14
2.3 Nové odbory.....	16
2.3.1 Nástenná maľba v architektúre.....	16
2.3.2 Remeselný dizajn a dekoratívna tvorba	18
2.4 Vyššie odborné vzdelávanie.....	19
2.5 Občianske združenie - „ŠUP na novinky“.....	20
2.5.1 Skutočné prepojenie edukačného procesu s praxou.....	23
2.5.3 Tvorivé dielne pre verejnosť (aj pre občanov s postihnutím).....	25
2.5.4 Daruj „ŠkrUPinku“.....	26
2.6 Komunikácia ako základný stavebný pilier vzájomného rastu.....	27
2.6.1 Schránka pripomienok.....	27
2.7 Projektová činnosť.....	28
2.7.1 Medzinárodné výmenné programy.....	28
2.7.1.1 Študenti.....	28
2.7.1.2 Učitelia	28
2.5.2 Participovanie ŠUP Prešov na iniciatíve „Plató“.....	29
2.5.3 Vydávanie metodických pomôcok.....	30
3 Marketing školy.....	31
3.1 Web stránka školy – prvý kontakt so školou.....	31
3.2 Spolupráca s komunitou a médiami.....	36
4 Zjednodušenie povinnej administratívy pre PZ ŠUP Prešov.....	38
5 Odstránenie materiálovo – technických nedostatkov školy.....	44
5.1 Tlačiareň pre pedagógov v zborovni školy.....	44
5.2 Nedostatočne rýchle internetové pripojenie	44
5.3 Licencie grafických software pre žiakov.....	44
5.4 Prietokové ohrievače v ateliéroch.....	45
5.5 Dátový rozvádzač SWITCH v kabinete zástupcov.....	45
5.6 Modernizácia školského interiéru a exteriéru.....	46
6 Celoštátna súťaž „ÚSVIT – Cena za študentský dizajn“.....	48
Pár slov na záver.....	56
Použitá literatúra.....	57

Slová na úvod

„ ...my spolu sme škola a my spolu určujeme svoj smer... “

Bez pohľadu umelcov a tvorcov na svet, by sme dnes žili v jaskyni a jediné, čo by nám „uľahčovalo život“, by bol pästný klin. Je nesmierne dôležité rozvíjať - u umelecky orientovaných žiakov - predispozíciu, ktorá im bola daná, lebo práve oni sú hybnou silou každej spoločnosti, vždy boli a vždy budú. Nikdy sa nestratia, nikdy v sebe schopnosť zhmotňovať svoje sny a vízie nezaprú, nech už svoje životné naplnenie nájdu v akomkoľvek povolání, pretože ich devízou je „iný pohľad na svet a hodnoty v ňom“. Našou povinnosťou ako pedagógov je tento „iný pohľad“ rozvíjať, veriť v potenciál našich žiakov, pretože to, čo do nich dnes vložíme, zajtra bude našou budúcnosťou. **My sami si takto vytvárame cestu aj cieľ zároveň.**

Podporou individuálnych silných stránok našich žiakov a ich vzájomnou kooperáciou, môžeme v konečnom dôsledku prispieť k rozvoju rozmanitej spoločnosti, v ktorej si kreativita každého žiaka nájde aj po absolvovaní školy svoje naplnenie, uplatnenie a miesto. Našou úlohou nie je produkovať kópie strojov **vytvorením identických podmienok pre individuálny rozvoj žiaka.**

Našou úlohou je nájsť a objaviť v žiakovi jeho skrytý potenciál, ten podchytiť a s ním pracovať. Mali by sme umožniť žiakovi vo zvýšenej miere rozvíjať - to, k čomu sa cíti byť povolaný. Pred 170. rokmi vyslovil jeden z najväčších vizionárov dejín (K. Marx) obavu o to, ako žiaci vo „vtedajšom“ svete „nemôžu rozvíjať to, k čomu sa cítia byť povolaní“. Poslaním, každej konkurencieschopnej školy „v našom“ 21. storočí je v prvom rade to, aby „dnes“ mohli.

Je nevyhnutné, aby sa edukácia celoplošne odvíjala od rovnakých štandardov, ktoré definuje ŠVP a realizujeme my pedagógovia. Áno, sú štandardy, ktoré musí ovládať každý absolvent umeleckých odborov. Ako pedagóg, ktorý miluje svoje povolanie a vníma prácu s mládežou ako poslanie, sa však nikdy nestotožním s názorom, že stopercentne nalinajkovaný vyučovací proces je nadriadený individuálnej hodnote žiaka a veľkosti jeho bezhraničného potenciálu (*viac na str. 14-15*).

SWOT analýza Školy umeleckého priemyslu, Vodárenská 3, Prešov

	Pomocné vlastnosti	Škodlivé vlastnosti
Interné prostredie	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha školy, - pedagogický potenciál, - obsahový potenciál, - vysoké percento mimoriadne nadaných žiakov, - dobre spracované ŠkVP, - dobré vybavenie IT učební. 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevládna klíma prostredia, - zlé medziľudské vzťahy, - neempatické zaobchádzanie so zamestnancami, - faktor strachu ako nástroj regulácie správania, - zložité administratívne a schvaľovacie procesy, - nedostatočný marketing školy, - nízka podpora žiackych aktivít, - minimálna orientácia na individuálne potreby žiaka, - minimálna podpora mimoriadne nadaných žiakov, - neochota podporovať a zavádzať „tvorivost' stimulujúce“ zmeny a inovácie, - z toho plynúca stagnácia edukatívnych foriem a metód výučby, - chladné a depresívne spoločné priestory hlavnej budovy školy.
Externé prostredie	<p>Príležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základe reformy, neexistuje žiadna „trhová“ konkurencia pre ŠUP PO v okrese Prešov, - propagácia výstupov žiakov, - vytvárať individuálne podmienky využívajúc špecifické metódy, formy edukácie, úpravy organizácie výchovy a vzdelávania. 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientácia a smerovanie trhu práce <i>(potreba otvárať a časom zavádzať aj nové odbory z oblasti dizajnu, produktového dizajnu, 3D...),</i> - nedostatočné prepojenie štandardne realizovaného edukačného procesu s externými príležitosťami získavania praxe a skúseností (viac na str. 23).

1 Inovačný rámec Školy umeleckého priemyslu v Prešove

Rýchlo napredujúce technologické zmeny menia svet, bez ohľadu na to, či sa školy dokážu prispôsobovať týmto zmenám rovnako rýchlo. Dnes je samozrejmé, že vymoženosti techniky sú súčasťou života našich žiakov. Oni majú niektoré zručnosti, ktoré niektorým pedagógom chýbajú. Avšak tieto zručnosti občas získavajú na úkor takých, ktoré v živote nutne potrebujú. Súčasné problémy neefektívnej edukácie žiaka na strednej škole tkvejú v jeho presvedčení, že vedomosti získané v škole sú nepotrebné. Žiakom dnes chýba zmysluplnosť „učenia sa“ a prepojenie „vedomostí“ so skutočným životom. Na stredné školy už častokrát prichádzajú domotivovaní a presvedčení o svojej „nepoužitelnosti“. Je nevyhnutné, aby sa školský systém snažil prispôbiť potrebám a očakávaniam mladých ľudí, aby školstvo nezaostávalo za pokrokom, aby „škola“ vedela žiaka motivovať, rozvíjať a pripraviť pre budúcnosť. Pozitívnym však je, že školy po celom svete hľadajú riešenia cez tzv. **školské inovácie**.

Ak by sme sa pozreli na inovačné modely škôl, ktoré vo svojom experimentálnom overovaní a zavádzaní inovácií uspeli, možno konštatovať, že ich úspech je vo všetkých prípadoch postavený na **systematickom prístupe k inováciám, na prepojení piatich základných oblastí, na tzv. inovačnom rámci**.

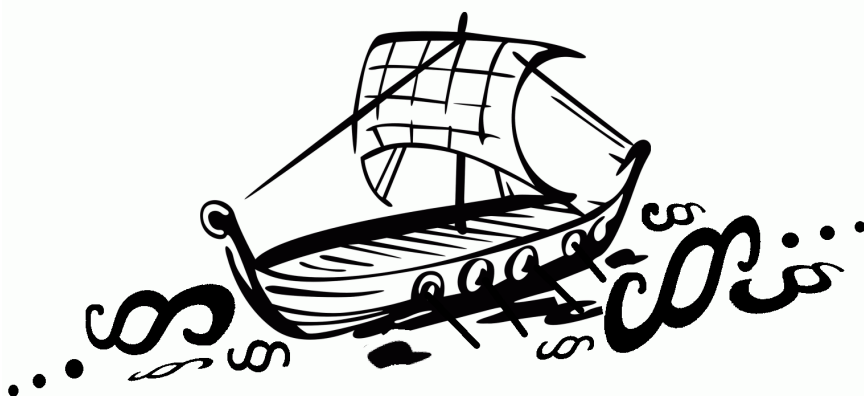

Inovačný rámec je východiskový pre reformný proces akejkoľvek školy. Skladá sa z piatich oblastí: **riadenie školy, kurikulum, rozvoj pedagógov, sociálna klíma školy, spolupráca s komunitou**. Pri snahe o realizovanie akýchkoľvek inovácií sa treba zamerať na každú z uvedených a vzájomne prepojených oblastí. Každá oblasť tvorí súčasť kruhu a s každou inou oblasťou navzájom súvisí na rôznych úrovniach, preto nič z tohto pomyselného kruhu nesmie vypadnúť ani byť akokoľvek oslabované či podcenené.

Nemožno rozvíjať a inovovať kurikulum bez prípravy a rozvoja pedagógov. Rovnako prínosným atribútom je spolupodieľanie sa komunity (spoločnosti, zamestnávateľov, či rodičov žiakov) na procese zmeny. To čo potrebujeme je dosiahnuť **synergický efekt** pre fungovanie nového modelu vzdelávania a jeho úspešného zavádzania, uplatnenia a následne dosahovania želaných výsledkov.

1.1 Ozdravenie medziľudských vzťahov

Predstavme si našu školu ako loď stratenú uprostred Atlantiku (ktorý je plný zákonov, nariadení, vymedzení, pravidiel, zložitých schvaľovacích procesov, zákazov, vymedzení a obmedzení). Loď ako uzavretý priestor, z ktorej sa do cieľa (*byť výnimočnou vzdelávacou inštitúciou*) dostaneme len pokiaľ budeme pádlovať rovnakým smerom.

Človek, na ktorého sú kladené neustále vysoké nároky, nepochopenie, verbálne neocenenie jeho snahy, zhadzovanie jeho úsudku a znalostí, veľmi rýchlo vyhorí. Stáva sa znechuteným a svoju prácu začne vnímať len ako „nevyhnutné zlo“ na ceste ku zabezpečeniu svojho príjmu. Takýto človek časom nedokáže premýšľať srdcom, nekoná v súlade so svojim EQ a jeho kroky často vedie strach, obava, či úzkosť vyplývajúca z jeho pracovného prostredia. Dokáže takáto škola obstať v konkurencii? Dokáže tu vyrastať skutočne hybná sila našej spoločnosti?

Dovolím si odcitovať časť článku z denníka HN zo dňa 04.11.2014. **„Viesť rovnakým spôsobom všetky typy ľudí nie je dobrý nápad. Dobrý manažér vedie ľudí podľa toho, k akému osobnostnému typu patria. Jeden spôsob riadenia ľudí sa nedá uplatniť na všetkých zamestnancov. Dobrý manažér vie tieto typy správne odhadnúť a podľa toho sa zariadi. Ak by to nebral do úvahy, každá snaha by mala opačný efekt.“**^[1] Uplatňovať na zamestnancov rovnaké metódy a vyžadovať od zamestnancov totožné výstupy bez ohľadu na ich individuálne schopnosti a predpoklady je cestou do postupnej záhuby. Faktor „zovšeobecňovania a popierania individuality“ by nemal byť prítomný v edukačnom procese žiadnej školy 3. tisícročia.

Musíme sa naučiť efektívne pracovať s našim „kolektívnym potenciálom“ a zároveň rozvíjať „individuálnu jedinečnosť“, každého jedného z nás. Škola musí byť priestorom pre ocenenie, musí byť miestom kde žiaci radi chodia, kde nachádzajú útočisko a svoj takzvaný „druhý domov“. Miestom, kde môžu dôverovať pedagógom, ktorí sa neboja dôverovať sebe navzájom a za svoju snahu sú „odmenení“ obyčajnou úctou a uznaním zo strany svojich žiakov, rodičov a vedenia školy.

2 Riadenie školy a participatívne riadenie zmeny na ŠUP Prešov

2.1 Zmena modelu myslenia

**„Žiadna zmena nie je možná tam, kde nie sú vytvorené podmienky pre dobrú klímu školy.
S tým súvisí aj inovatívny prístup k manažovaniu školy.“**

Mgr. S. Oleniková - Tatranská alternatívna škola

Človek vzhľadom na sebajedinečnosť nemá len možnosť byť tvorivým, ale musí ním byť ak chce navodiť a realizovať renesanciu múdrosti, dobra, mentálnej produktivity. Homo sapiens je homo invenies – tvorivosť je v najhlbšom bytí každého človeka. (Zelina, 2010, s.70) [2]

Vo svojej práci "Teórie výchovy alebo hľadanie dobra" prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc. približuje determinanty (ne)funkčnosti edukácie, jej tradičných metód, foriem, či klímy prostredia. Práve tu vidím obrovský priestor a nevyhnutnosť pre obsahovú zmenu edukácie na ŠUP Prešov. Vieme, že: *„Tvorivosť je najvyššou kognitívnou funkciou a v hierarchickom usporiadaní v sebe zahŕňa všetky nižšie funkcie – dobrú percepciu, pamäť, konvergentné myslenie, analýzu, syntézu, indukciu, abstrahovanie, analogické myslenie...“* (Zelina, 2011, s. 200) [3] Vieme, že rozvoj tvorivosti je základným kameňom budovania emocionálnej inteligencie (EQ). Vieme, že vysoko-tvoriví jedinci majú nadpriemerne rozvinuté EQ, ako aj všetky zložky kognície. Vieme, že zastúpenie jedincov s vysokou mierou EQ v spoločnosti zaisťuje jej humanitné napredovanie. Môžeme tvrdiť, že v snahe o rozvoj tvorivosti je nutné stimulovať ako kogníciu tak aj nonkogníciu (afektívnu, emocionálnu, citovú zložku osobnosti). *Ľavá polovica mozgu zodpovedá mimo iné za rozum a súdnosť, myslí logicky, poťažmo objektívne, je ale relatívne pomalá, pretože je preťažovaná až na hranicu svojej kapacity. Pravá mozgová hemisféra je naproti tomu zodpovedná za pocity, intuíciu a kreativitu, myslí emocionálne, poťažmo subjektívne. Veľkou výhodou pravej polovice mozgu je, že myslí spontánne a rýchlejšie a z pravidla má ešte mnoho voľnej kapacity, pretože je trvale nedostatočne využívaná.* (Belz - Siegrist, 2001, s.71) [4]

Tým, že vytvoríme optimálne podmienky pre rozvoj tvorivosti, realizujeme tzv. „učenie prispôsobené činnostiam mozgu.“ Východiskom pre zavedenie tohto modelu učenia sú silné perceptívne podnety, prostredie záujmu, spontánne aha-efekty, zážitky úspechu, vzbudzovanie

emócie a aktivovanie potreby tvoriť pre reálny život. V užšom kontexte (vzhľadom na jedinca) dosiahneme prepojenie oboch jeho mozgových hemisfér, ich efektívnejšie využívanie pri osvojovaní si vedomostí, systémov, modelov tvorivého myslenia, aplikácií tvorivých prístupov a realizácii invenčných výstupov. V širšom kontexte však dokážeme podporou tvorivosti (všetkých jej determinantov) vychovať emocionálne stabilnú hybnú silu našej spoločnosti.

Výsledkom vplyvu „priateľskej klímy a prirodzene tvorivého prostredia“ na žiaka je budovanie "motivačných systémov" v jeho podvedomí a posilnenie jeho schopnosti uplatňovať "životnú kreativitu", a to v čomkoľvek, čo bude robiť, v čomkoľvek čomu sa bude profesionálne venovať.

Povinnosťou vedenia školy by malo byť zabezpečenie takej klímy a tvorivého prostredia, v ktorých by žiak bol sám sebou a dôveroval vo svoje schopnosti a talent, (spolu)utváral realitu spoločnosti a dokázal chápať hodnotu dobra. [2]

Teda v čom tkvie cesta pre humanitný rozvoj vyspelej spoločnosti?

...jednoznačne je to podpora rozvoja percepcie, tvorivosti a umožnenie ich determinantov...

...rozvoj tvorivosti ale nekončí a nezačína len žiakom...

Turek (2010) uvádza dôležité faktory pre rozvoj tvorivosti učiteľov:

Vnútorne činitele:

- *osobnosť samotného učiteľa a úroveň jeho vedomostí o tvorivej činnosti,*

Vonkajšie činitele (vedenie školy):

- *osvojenie si tvorivého štýlu riadenia zo strany riadiacich pracovníkov,*
- *byť si vedomý faktu, že tvorivosť sa nemôže rozvíjať pod nátlakom či na príkaz,*
- *akceptovanie rôznosti v myslení,*
- *pozvudzovanie k dôvere svojmu úsudku,*
- *tvorivá klíma a sociálne vzťahy vytvárajúce priaznivé prostredie,*
- *organizácia práce a vyhovujúce morálno-psychologické podmienky,*
- *materiálna základňa a prístup k informáciám.* [5]

2.2 Zmena modelu riadenia

Fullanov model zmeny (podľa konceptu www.skola21.sk) popisuje existenciu ôsmich faktorov, ktoré tvoria zvlášť dôležité kľúče pre tvorbu efektívnej a trvalej zmeny školského (sub)systému. ^[6]

1. Angažovať ľudí mravnými dôvodmi/mravnými hodnotami

Pochopiť, prečo sa má zmena uskutočniť – t. j. jasne vymedziť mravný účel/hodnotový rámec, čo predstavuje prvý a základný princíp. Mravným účelom v súvislosti so zmenou vo vzdelávaní rozumieme zdokonalenie spoločnosti prostredníctvom skvalitnenia edukačných systémov.

2. Budovanie kapacít/formovanie potenciálu

Budovanie kapacít znamená aj rozvoj nových poznatkov, zručností a kompetencií; nových zdrojov (čas, nápady, materiál); a novej zdieľanej identity i motivácie spolupracovať na účinnej zmene. Pri nových technológiách sa pedagógovia nielenže musia s nimi naučiť pracovať a rozumieť im, ale musia túto technológiu včleniť aj do kurikula, metód výučby, učenia sa a hodnotenia štúdia.

3. Pochopenie procesu zmeny

Pracovať na zmene si vyžaduje energiu, nápady a predstavuje záväzok i implementáciu zlepšení. Zdieľaná vízia je skôr výstupom kvalitného procesu zmeny, než jeho predpokladom. Pod procesom zmeny rozumieme vytvorenie podmienok pre neustále skvalitňovanie so zámerom vytrvať a prekonať možné prekážky reformy. Ide o inovatívnosť ako proces, nielen o inováciu.

4. Rozvoj kultúry vyučovania a učenia sa

Rozvoj edukačnej kultúry zahŕňa skupinu stratégií vytváraných pre výučbu navzájom – učiť sa jeden od druhého (dimenzia poznatkov) - a rozvíjanie kolektívneho záväzku skvalitniť výučbu (afektívna dimenzia). Pri procese získavania nových poznatkov by sme mali edukačný proces smerovať od formálnych školiacich programov (čo je často neefektívne) k reálnemu výkonu úlohy.

5. Rozvoj kultúry hodnotenia

Kultúra hodnotenia sa musí prepojiť s kultúrou vyučovania a učenia sa, aby sa oddelili sľubné nápady od tých menej sľubných, ale najmä kvôli prehĺbeniu zmyslu toho, čo sa učí. Jednou z najproduktívnejších - nedávno vyvinutých - stratégií pre edukačnú zmenu, je hodnotenie pre učenie (nielen hodnotenie učenia). To predstavuje akékoľvek využitie hodnotenia primárne zamerané na zlepšenie-zlepšovanie sa skôr než meranie učenia sa. Hodnotenie pre učenie zahŕňa:

- prístup/zhrmažďovanie dát o štúdiu študentov,
- členenie dát pre detailnejšie porozumenie,
- vypracovanie akčných plánov založených na prvých dvoch bodoch za účelom zlepšovania sa študentov,
- schopnosť jasne formulovať a prediskutovať výkon s rodičmi a externými skupinami.

6. Zameranie sa na zmenu v spôsobe vedenia

Collins (2001) zistil, že lídri takzvaných „silných organizácií“ boli charakteristickí „prílišnou skromnosťou“ a „intenzívnou profesionálnou vôľou“. Collins uprednostňuje dôležitosť riadenia, ktoré **„buduje trvalú veľkosť“** v organizácii pred zameraním sa na krátkodobé výsledky. **Hlavnou črtou manažérov školy, s výnimočnými výsledkami, na konci ich funkčného obdobia nie je ani tak individuálny dopad na výkony študentov, ale skôr to, koľko lídrov vychovali, ktorí môžu zájsť ešte ďalej.** [2] Henry Mintzberg (2004) poukazuje na to isté: **„Úspešné manažovanie nie je o úspechu jednotlivca, ale o podpore úspechu u ostatných.** [6]

Riaditelia musia rozhodovať, ale omnoho dôležitejšie je to, čo urobia pre zdokonalenie rozhodovacích schopností svojich podriadených.

7. Podporovanie integrity

Tvorba integrity musí prebiehať neustále, krok po kroku k jasnej predstave o celkovom výsledku. Nový štýl riadenia utvárajúci vlastnú integritu si vyžaduje predovšetkým investíciu do formovania kapacít, kultúry výučby a hodnotenia. Dosahovanie nových vzorov integrity následne spätne umožňuje hlbšie sa zamerať na využívanie rôznorodých stratégií efektívnejšieho učenia.

8. Kultivácia rozvoja na troch úrovniach

Nejde len o zmenu jednotlivcov, ale aj o zmenu systémov – o tzv. trojúrovňový model rozvoja. „Trojúrovňový model“ skvalitňovania edukácie predstavuje odpovede na nasledovné otázky:

- Čo sa má udiť na úrovni školy a komunity?
- Čo sa má udiť na úrovni obvodu, regiónu?
- Čo sa má udiť na úrovni štátu?

Je potrebné zmeniť jednotlivcov, ale aj kontexty. Zároveň sa musíme pokúsiť zmeniť systém. Zmena jednotlivcov a zároveň i systémov nutne vyžaduje viac „**učenia v kontexte**“ - čo znamená výučbu v konkrétnych situáciách. Je potrebné rozvíjať jednotlivcov, ale popri tom aj organizácie a systémy. Toto sa ľahšie hovorí ako robí a vyžaduje si to „**mysliteľov systému v akcii**“ (Fullan, 2005). ^[6] K rozvoju a zmene systémov by na úrovni Školy umeleckého priemyslu v Prešove mala dopomôcť naša celoštátna súťaž **Úsvit – cena za študentský dizajn a Občianske združenie „ŠUP na novinky“**, ktoré budem opisovať v ďalších kapitolách.

*Inováciami potrebujeme dosiahnuť stav „**byť efektívni**“, čo je základným kameňom ekonomiky vzdelania. Je to vzťah vynaloženého úsilia k dosiahnutým výsledkom. Pod „úsilím“ sa skrýva vlastný čas, energia, materiálne zabezpečenie, financie a ďalšie aspekty vlastnej individuality.*

*Základným princípom systémového prístupu v riadení zmeny v kontexte rozvíjania **inovácií** pre **efektívne učenie** je participatívne vedenie procesu zmeny. **Nutným je zdieľanie predstáv o potrebnom, realistickom a realizovateľnom v procese zmeny a o možných motivujúcich činiteľoch pri smerovaní školy.** Na dosiahnutie cieľa musíme formovať lídrov, samostatne konajúcich a zavádzajúcich svoje predstavy do procesu edukácie. Riadenú zmenu môže takto napĺňať **tím pre rozvoj školy**, ktorý by využil možnosť byť samostatný, zodpovedný za proces riadenia zmeny, vnútornú a vonkajšiu reflexiu, zdieľanie výstupov s ostatnými a povzbudzovanie ostatných k sebarozvoju. Ide o tímovú spoluprácu, naštartovanie vnútornej motivácie väčšiny učiteľov pre nastavené ciele školy, prebudenie túžby získať ďalšie zdroje pre inovatívny efektívny prístup k učeniu žiakov, vytváranie komplexného, bezpečného, podporujúceho, reflexívneho a učiaceho sa prostredia. Jednoducho o zavedenie metakognitívnych stratégií v učení.*

Začať by bolo treba nasledovným ---)

2.2.1 Umelecká rada ako tím pre rozvoj školy

Umelecká rada Školy umeleckého priemyslu, o ktorej pojednáva súčasná interná smernica školy č.40 (ktorej členmi sú vedúci komisii jednotlivých odborov) ako poradný orgán riaditeľa školy, musí mať jasne definované oblasti právomoci. Predsedovi musí byť umožnené urobiť a realizovať návrhy členov umeleckej rady a urobiť zmeny najmä v oblasti inovácií, propagácie školy a podpory žiackych aktivít. Umelecká rada sa musí stať **tímom pre rozvoj školy s reálnou rozhodovacou právomocou.** Hlas tohto poradného orgánu, by mal mať u riaditeľa školy adekvátnu váhu, aby nedochádzalo k demotivácii zamestnancov a ich vyhoreniu.

V súvislosti s vyššie spomenutým navrhujem nasledovné. Predsedom umeleckej rady bude určený pedagóg, ktorý **nezastáva** funkciu zástupcov riaditeľa školy.

Tento pedagogický zamestnanec sa stane **odborným lídrom pre inovácie a marketingovým koordinátorom školy.**

Predseda umeleckej rady zabezpečí:

a) návrhy na zlepšovanie a inovácie prerokované na úrovni umeleckej rady

- podávanie návrhov na vylepšenie procesu edukácie, vybavenia školy, tvorbu a nákup inovatívnych učebných pomôcok, na realizáciu opráv a zmien v budove školy,

b) propagáciu školy vo vzťahu s verejnosťou – v súčinnosti s členmi UR,

c) podieľanie sa na tvorbe a rozvoji odbornej koncepcie školy - návrhy členov UR,

d) realizovanie umeleckých aktivít školy - mimo pôdy školy

(zabezpečuje výstavy, zastrešuje účasť na súťažiach)

- dohodnutie priestorov na výstavy školy (2 výstavy ročne – ÚSVIT a maturitné práce),
- prísun informácií o vyhlasovaní súťaží k pedagógom,
- zasielanie prihlášok a diel na rôzne celoštátne súťaže, atď.

e) umelecké a umelecko-edukačné aktivity na pôde školy

- ekologické aktivity,
- umelecký karneval v autorských maskách, a iné.

f) vysielanie pravidelného rozhlasového okienka spolu s členmi žiackej školskej rady

- sprostredkovanie informácií žiakom o konaní aktuálnych celoštátnych súťaží, projektov a iné.,
- informácie o výsledkoch súťaží, či individuálnych úspechoch žiakov,

g) organizačnú záštitu, spolu s RŠ, nad našou celoštátnou súťažou ÚSVIT – cena za študentský dizajn v súčinnosti s členmi umeleckej rady a v ich priamom riadení,

h) plnenie úloh, ktorými ho poverí riaditeľ školy,

i) zastrešovanie aktivít občianskeho združenia „ŠUP na novinky“ pri ŠUP Prešov,

- nákup umeleckého sortimentu pre potreby školy, ...

Postup pri obsadzovaní funkcie predsedu umeleckej rady, dĺžku jeho funkčného obdobia, druh práce a obsahovú náplň jeho činnosti, by bolo nevyhnutné redefinovať a určiť **vnútorným predpisom školy, organizačným poriadkom...** ^[7] Osobitným predpisom pre ustanovenie takéhoto zástupcu možno rozumieť aj **§ 9 Zákonníka práce**, podľa ktorého si môžu riaditelia škôl určiť aj ďalších vedúcich zamestnancov. Podmienky výkonu funkcie musia byť dohodnuté písomne v poverení, pracovnej zmluve alebo dodatku k pracovnej zmluve. ^[8]

Takýto pedagóg by však mal byť za vedenie umeleckej rady a jeho odbornú činnosť adekvátne finančne ohodnotený, aby sme eliminovali mieru jeho demotivácie „vykonávať prácu navyše“.

*(*koordinátor procesov „pre“ školu).*

Vďaka reforme školstva bol pri umeleckých odboroch skupín „82 a 86“ prehodnotený a zvýšený normatív na žiaka. Škola umeleckého priemyslu disponuje navyše vzostupným počtom žiakov, čo so sebou prináša aj vzrastajúce finančné prostriedky. Práve teraz je vhodný čas na zamýšľanie sa aj nad adekvátnym finančným ohodnotením predsedu umeleckej rady, ktorý (už dnes) vykonáva náročnú prácu vyžadujúcu si mnoho špecifických príprav a všeobecného prehľadu.

V škole, akou je Škola umeleckého priemyslu v Prešove
(s triedami zloženými z rôznych študijných odborov) navrhujem

DVA ÚSEKY RIADENÉ PROSTREDNÍCTVOM ZÁSTUPCOV RIADITEĽA, a to úseky:

1. *Zástupcu riaditeľa školy pre všeobecné vzdelávanie,*

*(*riadiaceho procesy „chodu“ školy)*

2. *Zástupcu riaditeľa školy pre umelecké vzdelávanie*

*(*riadiaceho odborné procesy „v“ škole).*

2.2.2 Koncepcia práce s mimoriadne nadanými žiakmi

na základe experimentálneho overovania podľa § 14 ods. 1, písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Každý žiak ma právo na individuálny prístup rešpektujúci jeho nadanie v rozsahu ustanovenom zákonom - § 144 ods. 1, písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na ceste k naplneniu validity tejto vety, je nutné zamyslieť sa nad vytvorením takých metód a organizačných foriem vo vzdelávacích programoch, ktoré to umožnia.^[10]

Z § 103 ods. 1-11, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že pre rozvoj umeleckého nadania môžu školy vytvoriť žiakom **individuálne podmienky**. Tieto podmienky môže stredná škola zaistiť tým, že **rozšíri vyučovanie predmetov, v ktorých prejavujú takíto žiaci svoje nadanie**. Rovnaký paragraf v ods. 9, písm. j) otvára možnosť **vzdelávať sa v strednej škole podľa individuálneho učebného plánu**. V tom istom ods. 9, písm. k) sa umožňuje **diferencované vzdelávanie skupiny žiakov s nadaním v triede alebo mimo triedy, pričom podmienky pre tento rozvoj zákon umožňuje vytvoriť aj v školách pre žiakov s nadaním**. (§ 103 ods. 10, zákona č. 245/2008).^[10]

V zmysle § 104 ods. 1-6, zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, by sme mohli povedať, že Škola umeleckého priemyslu je strednou školou, ktorá zabezpečuje vzdelávanie žiakov s nadaním vo všetkých triedach a ročníkoch. Rovnako podľa tohto paragrafu má takáto škola **povinnosť vytvárať primerané podmienky pre rozvoj nadania žiaka uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem vyučovania s rozšíreným vyučovaním predmetov pre oblasť umeleckého nadania žiakov**.^[10]

Podľa § 106 ods. 1, zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov je zrejmé, že riaditeľ môže upraviť v školskom vzdelávacom programe organizáciu výchovy a vzdelávania tak, aby zohľadňovala požiadavky a špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov podľa **druhu ich nadania**.^[10]

Pedagógom, ktorí posledných 15 rokov pôsobili, či pôsobia na Škole umeleckého priemyslu v Prešove je zrejmé, že v prostredí tejto školy a v duchu nastavenia mantinelov jej edukačného procesu je individuálny prístup ku žiakovi prakticky nemožný. Týmto sú nútení produkovať, z každého žiaka totožnú kópiu, bez ohľadu na žiakove individuálne nadanie.

Predmetom tohoto experimentu, by bolo povoliť mimoriadne nadaným žiakom krátkodobý individuálny študijný plán – variabilitu organizačných foriem vyučovania s rozšíreným individuálnym vyučovaním predmetov pre oblasť ich umeleckého nadania. Takto, by sme vytvorili mimoriadne nadaným žiakom časový priestor pre prácu na rôznych výzvach, projektoch, či súťažiach pod vedením a odbornou záštitou pedagógov. Učiteľom, ktorí ich vedú, by sme dali možnosť venovať sa žiakovi individuálne. Výstup žiakov z takejto úpravy organizácie vyučovacích hodín podporujúcej ich mimoriadne nadanie, by bol o niekoľko kategórií vyšší. Samozrejme mám premyslenú aj formu odmeňovania pedagógov za ich mimoriadny vklad (viac v časti 2.4 Občianske združenie - „ŠUP na novinky“ na strane č.20-26)

Vyhláška č.65 MŠVVaŠ SR o stredných školách v §7 ods.2 neumožňuje ŠUP externú formu štúdia pričom individuálne metódy a obsahy pre mimoriadne nadaných žiakov nijako neobmedzuje. ^[11]

Ako pedagógovi na SOŠ podnikania v Prešove mi bolo umožnené individuálne pristupovať k mimoriadne talentovaným žiakom a uplatňovať medziodborovú spoluprácu. Výsledkom našej vzájomnej kooperácie je viac ako 20 ocenení v celoštátnych súťažiach z oblasti dizajnu uznaných MŠVVaŠ SR a rovnako aj v medzinárodných súťažiach. Častokrát sme sa umiestnili na prvých 3 miestach v konkurencii cez 500 súťažných prác v príslušnej kategórii (3.miesto, Stredoškolská odborná činnosť, kategória 16, Žilina, šk. rok 2017/2018), alebo sme prekvapili našimi medziodborovými konceptami (2 x 1.miesto a 2. miesto v súťaži Vitajte v našom regióne, Bratislava, šk.rok 2019/2020), atď.

Len „moji žiaci“ víťazstvami v súťažiach získali pre SOŠ podnikania v Prešove od MŠVVaŠ SR niekoľko tisíc eur za 4 roky, ktorými boli financované ďalšie žiacke aktivity (viac na str. 50).

Tvorili sme divadlá, vytvárali sme kulisy, odevy, či dizajnové objekty. Z radov žiakov sme vybrali modelky, hercov, moderátorov, organizátorov, marketingových zástupcov projektov školy. Bol to systém, v ktorom si každý usilovný žiak našiel svoje miesto a mohol objavovať hĺbku svojho skrytého potenciálu v širšom kontexte, než je stopercentné „zvládnutie každej výtvarnej techniky, akú definuje ŠkVP“.

Sme umelcami.

Vzdelávame umelcov.

Jeden z otcov moderného umenia P. Picasso svojho času povedal:

„Umelec, by nebol umelcom, keby vedel čo chce vytvoriť.“

Umenie nie je diktát.

Umenie je sloboda, čas hľadať, tvoriť a nachádzať.

Umenie je myšlienka, ktorá však neprichádza na povel.

2.3 Nové odbory

Škola umeleckého priemyslu v Prešove, podľa môjho názoru, ponúka, pokiaľ beriem do úvahy aj študijný odbor „odevný dizajn“, zaradený do siete ŠUP Prešov od šk. roka 2021/2022, širokú škálu umeleckých odborov reflektujúcich na súčasné potreby trhu práce. Samozrejme, vždy je kam sa posúvať. Dieru na „trhu“ v ponuke odborov vnímam, z vlastnej skúsenosti, v nasledovných nápadoch na odbory vhodné pre experimentálne overovanie:

2.3.1 Nástenná maľba v architektúre

Odbor, ktorému sa v rôznych „odtieňoch“ venujú školy v Českej republike a Nemecku. Bol by zameraný na rozvoj individuálnej umeleckej osobnosti, výtvarných predispozícií a manuálnych zručností žiaka. Staval by na manuálnej schopnosti pracovať s obrazom a aplikovať ho na veľké plochy stien interiéru a exteriéru. Žiaka by pripravil pre prax, v ktorej bude vedieť tvorivo riešiť úlohy spojené s vizuálnou stránkou 2D priestoru interiérov a budov ako manuálne, tak aj digitálne. Žiak by dokázal spracovávať svoje návrhy manuálne, ale aj v digitálnom prostredí grafických software (PHOTOSHOP, INDESIGN, COREL DRAW). Následne by vedel aplikovať rôzne formy 2D vizuálneho a grafického digitálneho spracovania v 3D prostredí prostredníctvom software SKETCH-UP. Dokázal by vytvárať jednoduché 3D zobrazenia prostredia pre aplikáciu jeho 2D výstupov.

Príklad z praxe:

Nástenná maľba Phillipsburg a patentovaný orientačný systém

Obr. 1 Ukážka výstupu mojej spolupráce s firmou Logikum Nemecko, počas Erasmus praxe 2009 (Pločicová, 2009)

Nástenná maľba v exteriéri je v prostredí „západných krajín“ veľmi vyhľadávaným prostriedkom, ktorým možno pozdvihnúť nudnú stenu svojho domu na umenie a podčiarknuť jeho „GENIUS LOCI“. Mestá ako Phillipsburg sa podporou tejto formy umenia rozhodli zvýšiť atraktivitu svojho mesta pre návštevníkov. Podpora umenia bola hlavným zámerom starostu, ktorý ho čiastočne financoval z miestneho rozpočtu. Ako praktička vo firme Logikum som participovala na patentovanej forme orientačných systémov, ktorými sme vytvárali rôzne umelecké okruhy a trasy cez mesto. Návštevníka sme oboznamovali s históriou miest, na ktorých sa práve nachádzal. Robili sme to prostredníctvom nástennej maľby, ale aj cez nerezové orientačné systémy, ktoré návštevníkovi ponúkali popis histórie miesta, ako aj náhľad do jeho dobovej vizuálnej stránky.

Starší návštevník mohol použiť 3-4 stenné objekty a mladšiemu sa história podkryla použitím QR-kódu umiestneného v grafike objektu. Mesto Phillipsburg sa tak stalo vyhľadávanou turistickou atrakciou, čo nepochybne prinieslo zisk do obecnej kasy.

Obr. 2 Patentovaný orientačný systém Logikum, Phillipsburg (Pločicová, 2009)

Čo iné ako schopnosť „vážiť si a ctiť“ svoju minulosť a minulosť svojich predkov je svetlom do budovania pevných základov našej budúcnosti. Budúcnosti hrdej, vyrovnanej a konkurencieschopnej spoločnosti.

2.3.2 Remeselný dizajn a dekoratívna tvorba

Študijný odbor rozvíjajúci dve roviny zručností žiakov. Ručné spracovanie materiálov a digitálne kompetencie. Obsahovo by študijný odbor staval na tvorbe tradičných ľudových remesiel, umeleckej ľudovej tvorbe, ako sú osvojovanie si spracovania keramiky a dreva do šperku a drobných predmetov, spracovanie priadzi a textílií do dekoratívnych predmetov, dekoratívna maľba na rôzne druhy materiálov, tvorba vitráže... Ťažiskovou študijnou orientáciou by bolo tradičné ručné spracovanie dekóru ako aj 3D navrhovanie dekóru textilnej potlače, priemyselných výšiviek, či dekoratívnych a reklamných motívov pre potreby CNC strojov (výstup vo formáte DXS) v nadväznosti na rôzne hospodárske oblasti (dekór pre priemyselné frézovanie do kovov, dreva, skla,...). Absolvent by bol schopný spracovávať motívy (ručné tradičné ľudové, ...) a digitálne ich navrhovať pre priemyselný produktový výstup. Osvojením si navrhovania a digitálnej tvorby v prostredí software COREL DRAW a SKETCH-UP, by absolvent dokázal prepojiť záujem trhu o ľudové motívy s priemyselným avšak stále aj umeleckým produktom 3.tisícročia.

Príklad z praxe:

Obr. 3 Digitálna grafika, CNC výstupy (Pločicová, 2020)

Kde je hranica medzi ručným umením a umením strojov?

Ostáva umenie umením aj keď ho vytvára CNC mašina?

.... určite áno, pretože súradnice pre smer činnosti stroja „nadizajnoval“ človek...

2.4 Vyššie odborné vzdelávanie

Z zmysle § 16 ods. 5, písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov môže Škola umeleckého priemyslu v Prešove ponúkať aj vyššie odborné vzdelávanie (postsekundárne). Toto vzdelávanie sa ukončuje absolventskou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o absolventskej skúške a dokladom o získanej kvalifikácii je absolventský diplom s právom používať, ak ide o

1. dvojročný vzdelávací program, titul „diplomovaný špecialista umenia“ so skratkou „DiS.art“; titul sa uvádza za priezviskom, alebo
2. trojročný vzdelávací program, titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS.“; titul sa uvádza za priezviskom. ^[10]

Jedna z mojich snáh o rozvoj potenciálu Školy umeleckého priemyslu v Prešove by zahŕňala rozšírenie ponuky študijných odborov (zaradiť do siete ŠUP) aj o odbory vyššieho odborného vzdelávania, určené pre študentov s ukončeným stredoškolským vzdelaním.

Podľa môjho názoru, vzhľadom na rýchlo sa meniaci trh práce, by potenciálnych záujemcov hľadajúcich možnosti svojho ďalšieho rozvoja mohla zaujať najmä nasledovná ponuka odborov:

- 8610 Q odevný dizajn,
- 8621 Q interiérový dizajn,
- 8625 Q fotografia,
- 8636 Q filmová a mediálna tvorba,
- 8639 Q grafika vizuálnych komunikácií.

Škola umeleckého priemyslu má personálne a materiálne kapacity na to, aby sme mohli reflektovať na skutočnosť, že mnoho mladých ľudí sa venuje umeleckým činnostiam, napr. fotografii, tvorbe grafiky ako hobby. Profesionálne vzdelávanie v oblasti umenia po skončení strednej školy je možnosťou ako tieto zručnosti vycibriť, prehĺbiť a rozšíriť.

2.5 Občianske združenie - „ŠUP na novinky“

Podpore žiackych aktivít sa v západných demokraciách venujú mnohé neziskové organizácie (OZ). V tejto časti plánu rozvoja priblížim len niektoré z aktivít, ktorými sa môže pýšiť „západná edukácia“ a ktoré sú častokrát zastrešované práve občianskymi združeniami na čele s pedagógmi.

Vo Švajčiarsku je pedagógmi v rámci snahy o riadený rozvoj tvorivosti ako najvyššej kognitívnej funkcie vydávaný časopis „WERKSPUREN“ (Stopy diela). Časopis sa venuje, okrem iného, aj umeleckej edukácii. Priamo ponúka pedagógom didaktické návody, inšpirácie, výzvy pre projekty, či súťaže. Častokrát sú žiacke diela finančne podporované lokálnym podnikateľským prostredím, čím vytvárajú symbiózu umenia, edukácie a tvorbu výstupov pre reálne využitie. Časopis pomáha vytvárať asimiláciu činností pre reálne uplatniteľný výstup s klasickým vyučovacím prostredím za účelom rozvoja kreativity a manuálnych zručností žiakov. V snahe rozvíjať žiaka na všetkých úrovniach sa orientuje švajčiarska edukácia, od prelomu tisícročí, najmä na rozvoj žiakovej individuality a to cez riešenie „problémových situácií“. Považujem za vhodné spomenúť maturitný projekt žiačky Lindy Hutter Schnittpunkte s témou „Ozvláštnenie bežného dňa“. Žiačka sa zamerala na tvorbu reálnych WC s jej autorským dekorom. Pri dekorovaní týchto toaliet využívala rôzne motívy. Jej výstup dnes zdobí priestory hlavnej pošty v St. Gallen. ^[12]

Obr.4 Maturitný projekt „Ozvláštnenie bežného dňa“ (Schnittpunkte, 2019)

V Rakúsku existuje mnoho zaujímavých edukatívnych projektov. Mňa najviac oslovuje iniciatíva s názvom „Werkraumschule“ (Dielo-priestor-škola). Tieto aktivity podporila sieť základných škôl v Bregenzerwälder účasťou v experimentálnom projekte „Would2050“. Žiaci sú edukovaní celé dopoludnia (počas niekoľkých týždňov) „inou formou vyučovania“ a to remeselnoumeleckými činnosťami podľa ich výberu v špecializovaných dielňach. V rámci edukácie ide o snahu prepojiť zamestnávateľov, učiteľov, žiakov, a výchovno-vzdelávacie prostredie. Rakúskemu

edukačnému systému sa takto podarilo úspešne aplikovať inovačný rámec do samotnej edukácie. Dokázali vytvoriť predpoklady pre vzostup celého ich odborného-umeleckého školského systému tým, že včleňujú žiakov základného stupňa vzdelávania do stredoškolského prostredia (aktivitami v odborných dielňach). Čo môže posilňovať zvnútorňovanie „motivačného systému“ žiaka viac, než podpora jeho daností od útleho veku formou rôznorodých, hoci „krátkodobých“ projektov? Tí najväčší „tvorcovia a vizionári“ v dejinách boli umením „oslovení“ vo veku žiakov základnej školy. Stali sa tak vysoko motivovaní, dôverujúci si, odhodlaní a nezastaviteľní v snahe prejavovať a vyjadrovať svoj talent v následnom štúdiu (vo vysnívanej strednej škole).

Obr.5 Werkraumschule im Bregenzerwald (Schneider, 2020)

Nemeckí žiaci si môžu voliť vzdelávanie v oblasti umenia a remesiel (s miernymi odlišnosťami pre rôzne spolkové republiky). Tieto sú propagované agitačnou reklamou zo strany Handwerkskammer (Remeselníckej komory). V spolkovej republike Baden-Württemberg je to krédo: „*Baden-Württemberg ist nicht perfekt. Zeit, dass Du das änderst*“ (*Baden-Württemberg nie je perfektný. Je čas, aby si to Ty zmenil*). Na stránke nemeckého školského portálu publikovala 24. apríla 2018 pani Regina Köhler (držiteľka Theodor-Wolff-Preis za svoju publikačnú činnosť v oblasti „vzdelávania a škôl“) článok pojednávajúci o umení a remeslách v školách. Opisuje v ňom inovatívny prístup k vzdelávaniu v oblasti umenia a remesiel na základe odborného konceptu Luise Lübke, ktorej edukačný model „Lernwerkstatt Bau-Hand-Werk“ (Dielňa výuky Stavba-ruka-dielo) bol realizovaný už v mnohých nemeckých školách. Ide o projekt finančne podporovaný zo strany Handwerkskammer (Remeselníckej komory). Úlohou žiakov je navrhnúť taký umelecko-remeselný koncept, ktorý by dokázal kvalitatívne povýšiť ich učebné prostredie (od návrhu nábytku, záhrady až po akúkoľvek inováciu priestorov školy). Žiaci musia pri tvorbe svojich projektov

odborne konzultovať svoje nápady, kooperovať navzájom a sami selektovať prínosné idey od tých menej prínosných. Žiacka rada napokon volí víťazný projekt, ktorý je v partnerskej škole sponzorsky realizovaný Handwerkskammer (Remeselníckou komorou) a predkladajúcimi žiakmi. ^[13]

Prostredníctvom takejto metódy sa rozvíja inovatívnosť ako neustále prebiehajúci proces na pôde škôl, pretože každý rok dokáže škola inovovať a modernizovať svoje prostredie. Žiaci cez hľadanie východísk pre svoje projekty participujú, dokážu premýšľať v rovinách „prínosov pre spoločnú vec, školské spoločenstvo a napokon i spoločnosť“.

Obr.6 Prezentácia Lernwerkstatt, vedúci dielne Stefan Goldschmitt, prezident živnostenskej komory Ulrich Bopp, starosta Wertheim - Wolfgang Stein, odborný učiteľ Heiko Reinhart, Luise Lübke a žiaci (Thies, 2017)

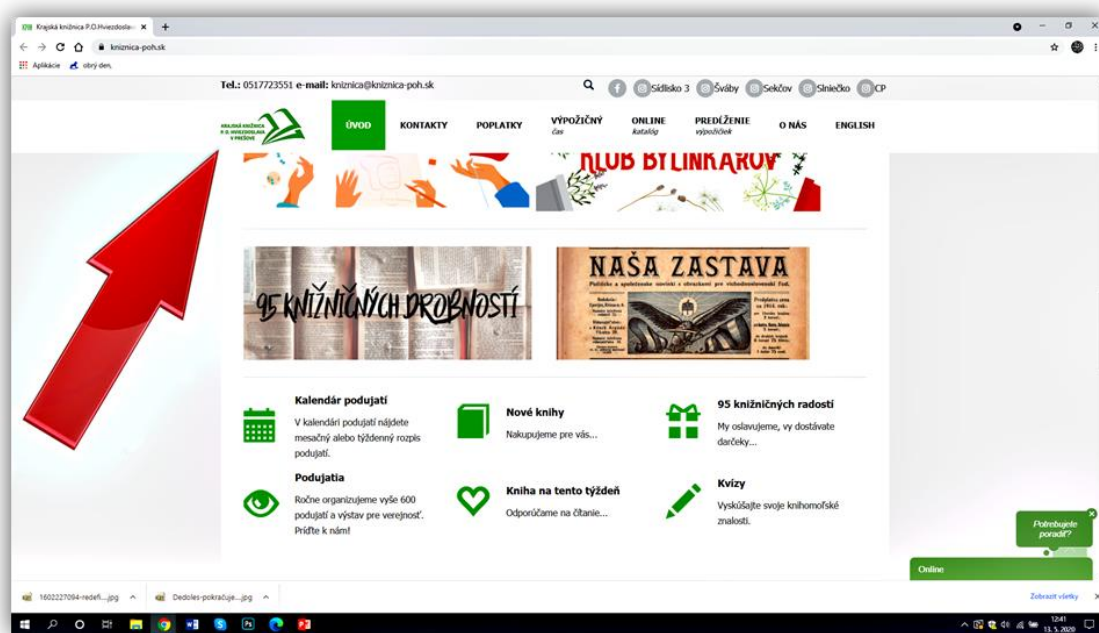
Určitú, aj keď menej výraznú, obdobu týchto konceptov si viem predstaviť i v našich spoločensko-ekonomických podmienkach.

Samotné ciele nášho občianskeho združenia by sme detailne definovali v jeho stanovách. Uvediem len niektoré z nich:

- a) občianskym združením by sme dokázali podporovať ochranu kultúry, rozvoj umenia a kultúry ako tvorivého potenciálu v našich mladých tvorcoch,
- b) orientovali by sme sa i na samotné vzdelávanie občanov v určitej umeleckej oblasti, zabezpečenie koordinácie niektorých spoločných činností, odborných služieb, humanitných cieľov, rozvojových programov.

2.5.1 Skutočné prepojenie edukačného procesu s praxou

Priamy vzťah medzi mladým tvorcom a reálnym pracovným trhom je neoceniteľnou skúsenosťou v procese edukácie. Do istej miery žiakovi túto skúsenosť ponúkajú povinné **praxe**, avšak nikdy nebudú v rozsahu 1-2 týždne v priebehu školského roka stačiť. Žiak môže priebežne pracovať na množstve **reálnych výziev, ktoré pod kvalitným odborným vedením dokáže zvládnuť**. Náš žiak, Marek Šín, v šk. roku 2019/2020 vytvoril logo pre Krajskú knižnicu POH v Prešove, na ktorého tvorbe sa konzultačne podieľali dvaja pedagógovia (som hrdá na to, že som k tejto súčinnosti ako zástupkyňa prispela).^[14] Tento žiak dokázal svojimi fotografiami akcie „Prešov číta rád“ osloviť redaktora denníka Korzár natoľko, že jeho fotografie boli v denníku Korzár zverejnené, a to aj na titulnej strane.^[15] Tento žiak vytvoril etikety pre kúpeľové soli a bylinné produkty EZO. Odmenou mu bolo len poďakovanie a balík nízkonákladových vecných darčiekov, pretože nebolo možné v prostredí rozpočtovej organizácie oceniť ho inak.

Obr.7 Logo KRAJSKÁ KNIŽNICA P. O. HVIEZDOSLAVA v Prešove (Šín, 2020)

„Trh“ s možnosťami naberania praxe a skúseností je prakticky neobmedzený. Naši žiaci disponujú nekonečným tvorivým potenciálom, nevšedným prístupom k problémom a výzvam, mladíckou chuťou ukázať, čo v nich je. Čo viac posilňuje odhodlanie uspieť, než vedomie, že tvoria reálny výstup pre reálny účel? Vedomie, že činnosť na praxi nie je „len preto, aby bolo čo obhajovať na komisionálnej skúške.“ Keď potom dielko zapadne prachom v sklade školy. *Edukácia žiakov ŠUP by mohla získať reálny kontext, reálne kontúry naberania nenahraditeľnej a zároveň legálnej praxe.*

Prispieť by k tomu mohlo organizovanie našej celoštátnej súťaže „**ÚSVIT - cena za študentský dizajn**“. Jednotlivé kategórie súťaže ÚSVIT - cena za študentský dizajn by sme dokázali prepojiť s reálnym podnikateľským prostredím. Mojou ideou sa mi podarilo nadchnúť manažéra marketingu a reklamy značky **Dedoles**.

Obr.8 Možná spolupráca ÚSVITu so značkou Dedoles (Dedoles, 2020)

Dedoles (ako spoločnosť) by dokázala finančne podporiť jednu zo súťažných kategórií našej súťaže zameranú na tvorbu dizajnu pre ich ponožky. Mali by svojho člena v hodnotiacej porote žiackych dizajnov a tri víťazné dizajny by zaradili do výroby. Prostredníctvom finančnej motivácie, ktorú nie je možné žiakom v prostredí rozpočtovej organizácie ponúknuť, by sme dokázali podporiť a posilniť determinanty rozvoja ich tvorivosti. Žiaci by boli ocenení synergicky (od pocitu úspechu po reálnu finančnú odmenu, ktorú takíto žiaci zvyknú vkladať do svojho ďalšieho rozvoja, strojového vybavenia...). Dokázali by sme takto ovplyvňovať nielen záujem o štúdium umenia a dizajnu (kreatívneho a produktívneho odvetvia nášho priemyslu), ale najmä vnútornú motiváciu žiakov „už získaných pre umenie“.

A takýchto schodných prepojení mi napadá mnoho...

2.5.2 Tvorivé dielne pre verejnosť (aj pre občanov s postihnutím)

Jedným z humanitných cieľov nášho OZ by bolo vzdelávanie občanov v oblasti umenia a dizajnu bez ohľadu na ich vek. Formou záujmových blokov by sme takto vedeli verejnosti ponúknuť odborné dobrovoľné služby našich členov.

Obr.9 Záujmové bloky (Pločicová, 2020)

2.5.3 Daruj ŠkrUPinku

Mnohí pedagógovia strednej školy boli počas svojej praxe svedkom tragédií. Nie je nič horšie ako keď si mladý človek v zúfalstve vezme život. Bohužiaľ som i ja bola svedkom dvoch takýchto skratových činov svojich žiakov, ktoré pramenili zväčša z kritickej finančnej situácie v rodine.

Empatický pedagóg si nikdy neprestane vyčítať, či nemohol tomu zabrániť. Či to nemohol vidieť, predvídať a snažiť sa tomu predísť tým, že ukáže žiakovi „že tu nie je sám“, že vždy je tu niekto „kto ho vidí a cení si ho“.

V mnohých z nás je pozorovací dar, mnohí máme tú moc darovať iným nádej. Minulý školský rok som odpozorovala vážne finančné problémy dvoch žiačok. Mrzelo ma, že škola nepodporuje humanitnú zbierku alebo akúkoľvek inú možnosť, ako takýchto žiakov podporiť aspoň v období Vianoc, kedy takíto žiaci mimoriadne trpia. Hľadala som neformálny spôsob, akým by som ich mohla podporiť aspoň ja „ako človek“, ktorý vníma ich a ich život ohrozujúce problémy.

... Do škrupinky od orecha som poskladala bankovku zásadnejšej nominálnej hodnoty a priložila som k tomu motivačný odkaz o tom, že vždy je tu niekto, kto ich vníma a vidí. Túto škrupinku som im darovala na Vianoce pred odchodom na prázdniny s tým, že netušili, čo je vo vnútri a preto ju prijali. Odmenou mi bolo novoročné vyjadrenie jednej zo žiačok: „Ani neviete, čo to pre mňa znamená, veď Vy ani neviete, že ste mi tým zachránili život...“

V rámci činnosti nášho občianskeho združenia, by som preto navrhovala implementovať do školskej praxe iniciatívu s názvom „daruj ŠkrUPinku“. Sami žiaci by cez „schránku pripomienok“ (viac na str. 27) mohli upozorňovať vedenie školy na spolužiakov, ktorí sa ocitli v existenčnej kríze a potrebovali by „byť videní“, a to minimálne v období Vianoc.

Obr. 10 daruj ŠkrUPinku (Pločicová, 2020)

2.6 Komunikácia ako základný stavebný pilier vzájomného rastu

2.6.1 Schránka pripomienok

Medziľudskú komunikáciu, záujem o problémy, ich riešenie-odstraňovanie a rôznorodosť ľudských názorov považujem za základný pilier zdravo sa rozvíjajúcej spoločnosti. Jeden mozog nikdy nepremyslí to, čo 26 mozgov, či 162 mozgov (šk. rok 2019/2020) našich žiakov. Áno, vedúci pracovník dokáže a má nastaviť základné parametre a mantinely, avšak vždy je kam sa posúvať - pokiaľ pozorne načúva názorom a postrehom svojich podriadených, či svojich žiakov.

„**Schránku pripomienok**“ navrhujem umiestniť na menej frekventované miesto v budove školy. Bude v správe žiackej rady, kontrolovaná výchovným poradcom. Takáto schránka môže byť veľmi účinným nástrojom pri zavádzaní zmien a kontroly spätnej väzby pri nastavovaní obsahových záujmov žiakov, či len akýmsi komunikačným kanálom. Pomenujem jeden žiacky názor, ktorý ma veľmi zaujal. Každoročne platia rodičia žiakov ZRPŠ vo výške 30 eur (budem počítat' 100 žiakov krát 30 eur, pretože momentálne nie každý rodič prispieva). Nájom za skrinky školy je 6 eur (162 žiakov krát 6 eur je 972 eur ročne). Súčet pomenovaných príspevkov tvorí sumu 3 972 eur ročne, ktorá, predpokladám, je účelovo viazaná na rozvoj žiaka a pokrývanie jeho potrieb.

Návrhom mojej žiačky, ktorá nevníkala reciprocitu zaplatenej sumy, bolo nakupovať materiál (výkresy, kartóny, baliace papiere a pásky) z peňazí ZRPŠ. Veľkoobchodná cena pri nákupe materiálu na potrebu celej školy v tak rozsiahlom obrate, by bola zlomkom ceny, akú platia rodičia našich žiakov pri maloobchodnej cene. Som presvedčená, že každý rodič by takto rád prispel aj sumou 40-50 eur, pokiaľ by videl návratnosť. Napokon v zmysle § 144 ods. 7, písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov je zákonný zástupca žiaka povinný vytvoriť pre žiaka podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností. ^[10]

To, čo by sme zavedením spoločného nákupu získali, by bol efektívny edukačný proces a stopercentná úhrada ZRPŠ zo strany rodičov. Žiak by si nemusel každodenne prenášať ťažké a objemné pomôcky v rukách, a to častokrát naprieč celým centrom mesta Prešov.

Navyše:

*...mojou snahou by bolo začínajúcich žiakov uvítať „**štartovacím balíčkom**“, ktorý by obsahoval všetky materiálne pomôcky, ktoré bude v edukačnom procese prvého ročníka potrebovať.*

2.7 Projektová činnosť

2.7.1 Medzinárodné výmenné programy

2.7.1.1 Žiaci

Rok strávený v Nemecku na Universität der Künste Berlín mi ukázal rozdiely vo vedení edukácie u nás a v zahraničí. „Edukácia na priateľskej úrovni“ bola pre mňa uchvacujúca a nepoznaná. Vyučovanie prebiehalo za okrúhlym stolom spolu s pedagógom a pozvanými hosťami z praxe. Vedomosti sme naberali formou diskusie...

Dnes si uvedomujem aká dôležitá je konfrontácia seba, svojich schopností a znalostí s inými prístupmi, kultúrami a prostredím. Pred 11. rokmi sa mi podarilo na celoštátnu súťaž „Módna línia mladých 2009“ „pritiahnúť“ pedagógov z Düsseldorfu. Títo následne ponúkli dvom stredoškolským študentom možnosť pol roka študovať odevný dizajn v Nemecku a plne hradili ich výdavky s pobytom.

Mnohí naši žiaci svojim talentom a úrovňou výstupov prevyšujú štandardy „vo svete“. Žiaľ, mnohí to o sebe nevedia, mnohí v seba neveria, či nie je v ich moci presvedčiť ich okolie, akí sú výnimoční. Mnohých hviezda zhasne skôr než dostala možnosť žiarieť.

Mojou snahou by bolo z dlhodobého hľadiska vytvoriť sústavu partnerských škôl so ŠUP Prešov.

Cez rôzne projekty by som chcela financovať „cezhraničnú edukáciu“ našich žiakov.

1. MINI ERASMUS

2. TALENTGUIDE - MENTORINGOVÝ PROGRAM PRE TALETOVANÝCH STREDOŠKOLÁKOV

3. DÁNSKO – ŠTIPENDIÁ PRE ZÁUJEMCOV O KURZY NA EUDOVÝCH ŠKOLÁCH VYŠIEHO VZDELÁVANIA

4. ŠTIPENDIÁ PRE ŠTUDENTOV STREDNÝCH ŠKÔL (2. A 3. ROČNÍKA) NA ZÍSKANIE MEDZINÁRODNÉHO BAKALAUREÁTU NA ŠKOLY UNITED WORLD COLLEGE

5. USA - ŠTIPENDIJNÝ PROGRAM FLEX NA ROČNÝ POBYT PRE STREDOŠKOLÁKOV

6. VEĽKÁ BRITÁNIA , USA - STREDOŠKOLSKÉ ŠTUDIJNÉ POBYTY - SECONDARY SCHOOL SCHOLARSHIP PROGRAM

7. NEMECKO - DAAD PROGRAM VÝMENY OSÔB PRACUJÚCICH NA SPOLOČNÝCH PROJEKTOCH

8. RAKÚSKO - AKCIA RAKÚSKO - SLOVENSKO: CIELENÁ PROJEKTOVÁ PODPORA AKCIE

9. NEMECKO - ŠTIPENDIUM DAAD NA ODBORNÉ EXKURZIE A ŠTUDENTSKE PRAXE ^[16]

2.7.1.2 Učitelia

Mojou snahou by rovnako bolo aj podporovať ďalšie vzdelávanie a rozvoj pedagógov, okrem iného, aj rôzne krátkodobé projekty cezhraničnej spolupráce, pretože novú, tvorivú inšpiratívnu silu a získané vedomosti budú môcť pedagógovia posúvať svojim/naším žiakom.

1. FRANCÚZSKO - ODBORNÉ STÁŽE A KULTÚRNE POBYTY PRE PRACOVNÍKOV V OBLASTI KULTÚRY A UMENIA

2. MEDZINÁRODNÝ VYŠEHRADSKÝ FOND - VARP ŠTIPENDIJNÝ POBYT-UMELCOV VIZUÁLNEHO UMENIA DO NEW YORKU

3. MEDZINÁRODNÝ VYŠEHRADSKÝ FOND - REZIDENČNÝ PROGRAM PRE UMELCOV

4. TALIANSKO - ŠTIPENDIUM V OBLASTI HUMANITNÝCH VIED, ARCHITEKTÚRY A UMENIA NADÁCIE BOGLIASCO

5. NEMECKO - BERLÍNSKY PROGRAM DAAD PRE UMELCOV ^[16]

2.7.2 Participovanie ŠUP Prešov na iniciatíve „Plató“

Projekt Plató je sústavou podujatí medzinárodne uznávanej kurátorky Mgr. art Miroslavy Hriadeľovej. Zameriava sa v nich na úvahy o budúcnosti dizajnu a módy, na nutnosť prehodnotenia ich vývoja v rámci výrobných procesov, komunikácie, dopadu na životné prostredie a život človeka.

Ako pedagóg som bola oslovená pani Mgr. art Hriadeľovou s možnosťou dlhodobej spolupráce vo forme participácie našich mimoriadne nadaných žiakov na jej projektoch. Ide o sústavu seminárov a workshopov, na ktorých pod vedením kvalifikovaných zahraničných a domácich odborníkov z praxe, môžu naši žiaci diskutovať o svojej tvorbe, invenčne pracovať a svoje nápady realizovať.

Pani Mgr. art Hriadeľovej sa takto podarilo rozvinúť výtvarný prejav a odborné kompetencie „jej“ žiakov natoľko, že dnes študujú módu, či dizajn na najprestížnejších svetových univerzitách.

Obr. 11 *Plató* (Hriadeľová, 2020)

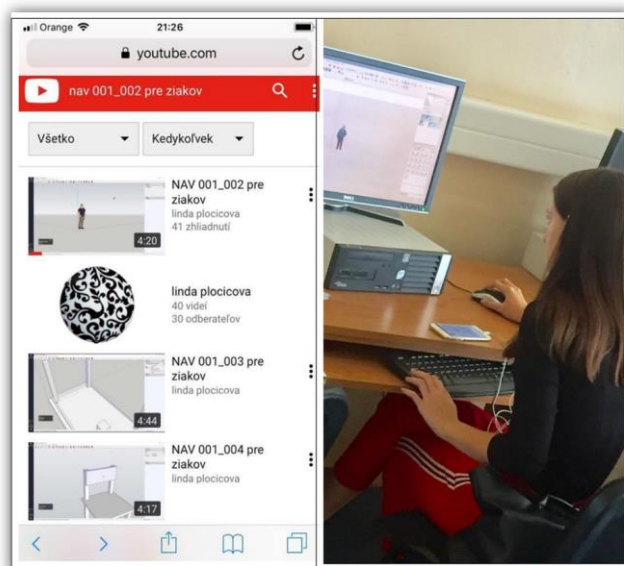
Do aktuálneho podujatia „materiO Prague“, by organizátorka chcela zapojiť i našich žiakov. Projekt bude v Prešove odštartovaný vernisážou 3. júna v Šarišskej galérii a jeho vyvrcholením bude online odborný seminár a workshop v mesiaci september 2021 a to pre našich žiakov ZADARMO.

2.7.3 Vydávanie metodických pomôcok

Na základe § 3 ods. 2, písm. b), zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je možné požiadať o príspevok na tvorbu a vydávanie metodických pomôcok vo vzdelávaní, ktoré je sústavnou prípravou na povolanie. ^[10] Škola sa však môže uchádzať aj o financovanie svojich inovatívnych činností cez rôzne granty.

Počas môjho pôsobenia na ŠUP ma najmä mladší členovia nášho pedagogického kolektívu oboznámili s myšlienkou, že by radi pracovali na akýchsi interaktívnych metodických a učebných pomôckach tretieho tisícročia, aby vyučovanie nebolo len nudným nalievaním vedomostí do hláv žiakov. Aj ja sama som (v SOŠ podnikania) realizovala úspešný experiment „metakognitívneho prístupu k výchove a vzdelávaniu na hodinách navrhovania v strednej odbornej škole“. Jeho overovanie bolo aj predmetom mojej prvej atestačnej práce.

Žiaci si cez svoj mobilný telefón vyhľadali na mojom youtube-kanáli mnou pripravené edukatívne videá. Postup, ktorý sledovali, mohli replikovať v prostredí software-u sketch-up na počítači pred nimi. Prostredníctvom ich mobilného telefónu a slúchadiel pripojených k nemu si osvojovali učivo a jednotlivé funkcie software-u sketch-up podľa svojho individuálneho tempa. Nik nikoho neobmedzoval, nezdržiaval a každý sa ku všetkému nejasnému mohol kedykoľvek vrátiť.

Obr. 12 Metakognitívna koncepcia výučby na hodinách navrhovania v strednej odbornej škole (Pločicová, 2019)

Mnoho nápadov na efektívnejší prístup k vyučovaciemu procesu majú aj tvoriví učitelia ŠUP.

3 Marketing školy

3.1 Web stránka školy – prvý kontakt so školou

Každý človek, ktorý sa musel starať „sám o seba“ (podnikal, či riadil zamestnancov vo **výrobnom** procese) vie, že to, čo predáva, je - kvalitný marketing. Avšak kvalitný marketing sa nerovná kvantite úkonov a nátlaku na zamestnancov, aby zvýšili frekvenciu svojich výstupov. Kvalitný marketing je v prvom rade **kvalita výstupov (tá si občas vyžaduje svoj čas) a zameranie sa na ich propagáciu**, ich vhodné a premyslené podanie. Len toto je predpokladom pre efektívne riadenie ľudských zdrojov ako v podnikaní, tak aj v prostredí strednej školy umeleckého zamerania (Školy umeleckého priemyslu v Prešove), ktorá je bez „investovania“ do propagácie výstupov „vysokonadaných“ žiakov odsúdená na postupný úpadok, až zánik.

Propagácia školy počnúc web-stránkou musí byť jasná, účelná, prehľadná. Rodič, ktorý o našej škole nič nevie, ňou musí byť „oslovený“ a získať presvedčenie, že práve tu chce „dať študovať“ svoje dieťa, pretože tu sa edukácia zameriava najmä na vysokoodborný rozvoj žiaka.

Prvý dojem máme vždy len jeden a mal by byť adresne namierený. Nemusíme mrhať energiou zamestnancov na 20 neefektívnych výstav ročne (v ABC Centre voľného času v Sabinove, Osvetovom stredisku v Humennom, a pod.). Kvalita rozpráva za seba sama. Kvalita sa šíri vlastným jazykom. Snaha „presadiť (sa) nemusí byť prekombinovaná, musí byť len „trefná“ a mala by byť natoľko systematickou, aby synergicky „príťahovala“ stále vyššie a vyššie percento mimoriadne nadaných žiakov.

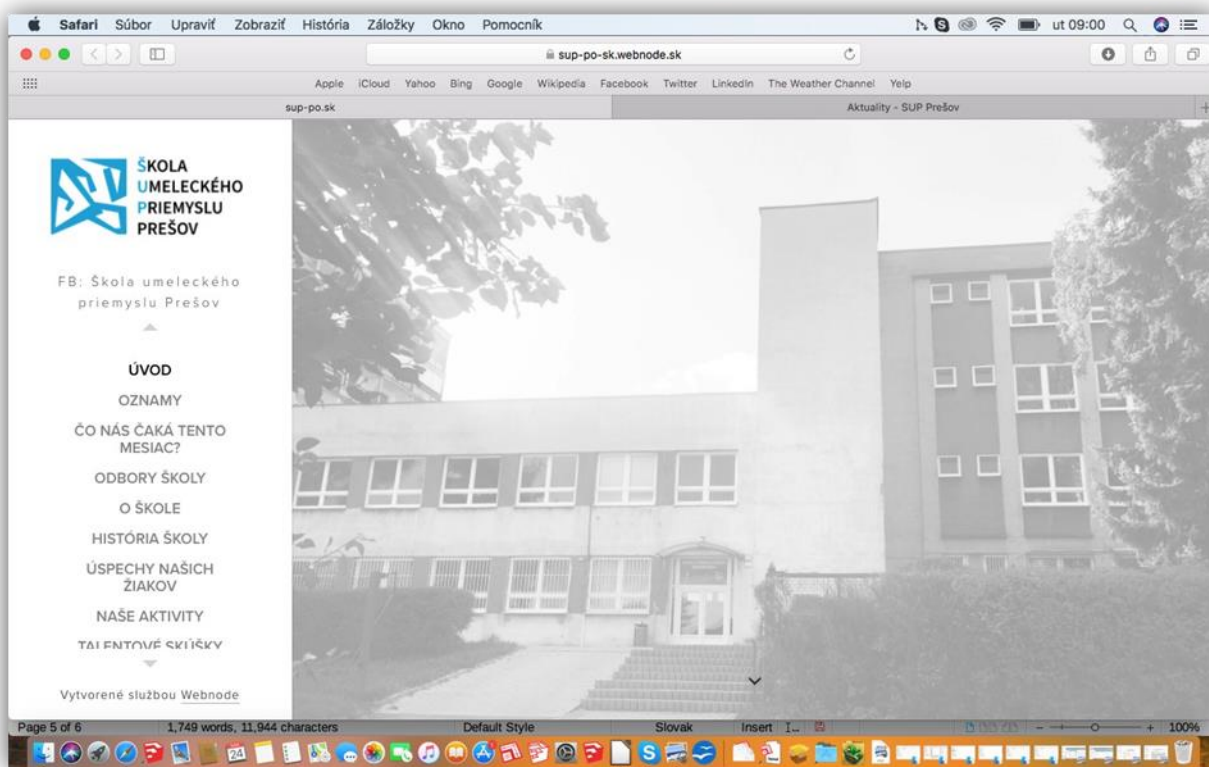
Pre ilustráciu toho, čo sa snažím povedať, som vytvorila web-stránku. Menu stránky je umiestnené v stĺpci na ľavej strane. Rodič na takejto stránke rýchlo a prehľadne nájde všetko, čo hľadá a potrebuje vedieť. Za veľmi dôležité považujem upriamovať pozornosť na žiaka, jeho aktivity a najmä na jeho úspechy. Tieto kategórie som vytvorila s možnosťou viesť pod článkom diskusiu, môcť žiakovi zablahoželať, či prepojiť obsah s platformou Facebook, Instagram... pretože doba sa posúva vpred, my by sme mali dokázať s ňou držať krok.

**.... web-stránka akejkol'vek Školy umeleckého priemyslu
(ktorá vychováva odborníkov v oblasti dizajn)**

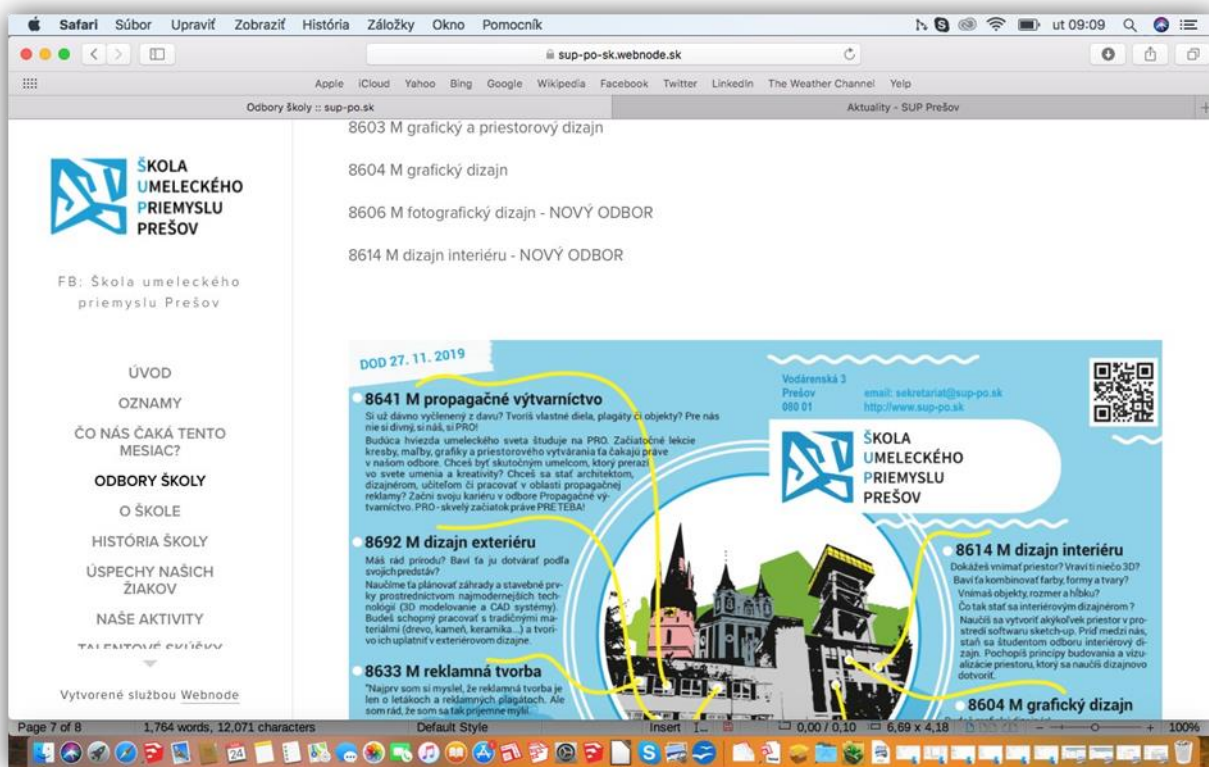
musí byť pútavá ako obsahom, tak aj svojou vizuálnou formou ...

Ukážka stránky, ktorú som ja vytvorila, je prístupná na: (www.sup-po-sk.webnode.sk).

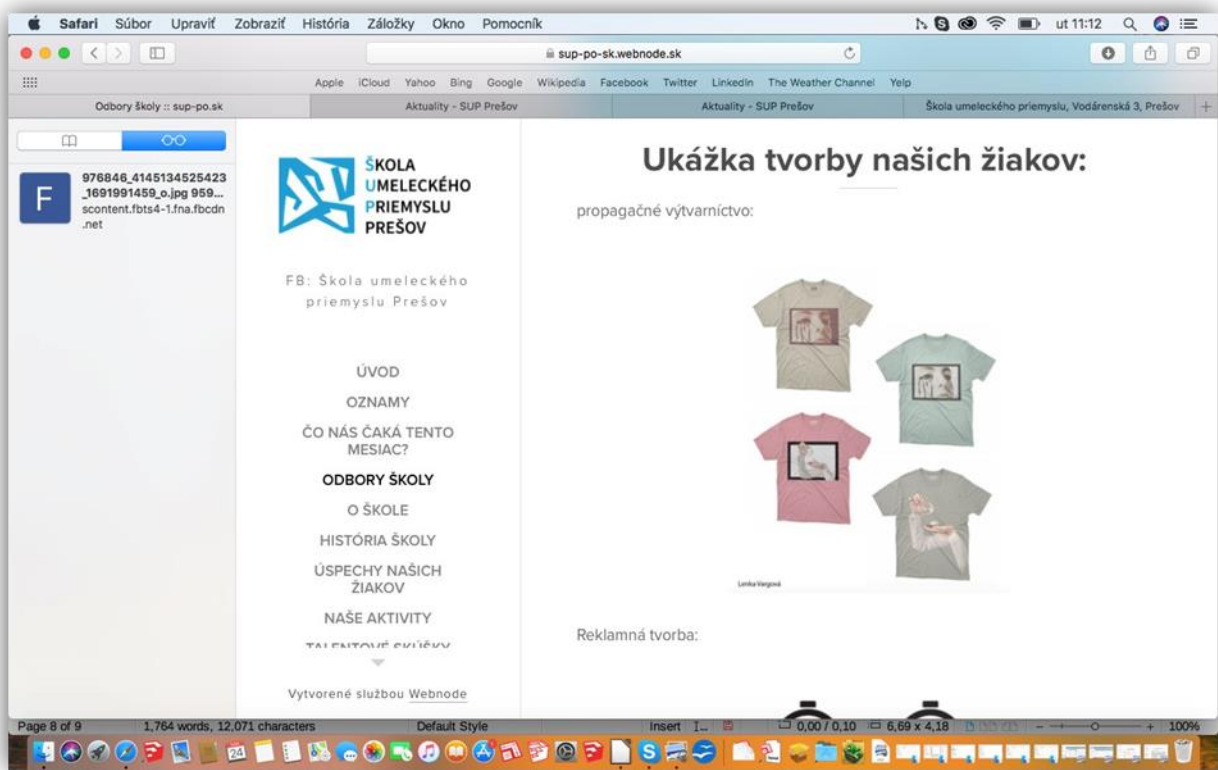
Takto si predstavujem efektívnu modernú školu orientovanú v prvom rade na žiaka a jeho rozvoj:

Obr.13 *Jasne pomenované kategórie s adresným obsahom* (Pločicová, 2020)

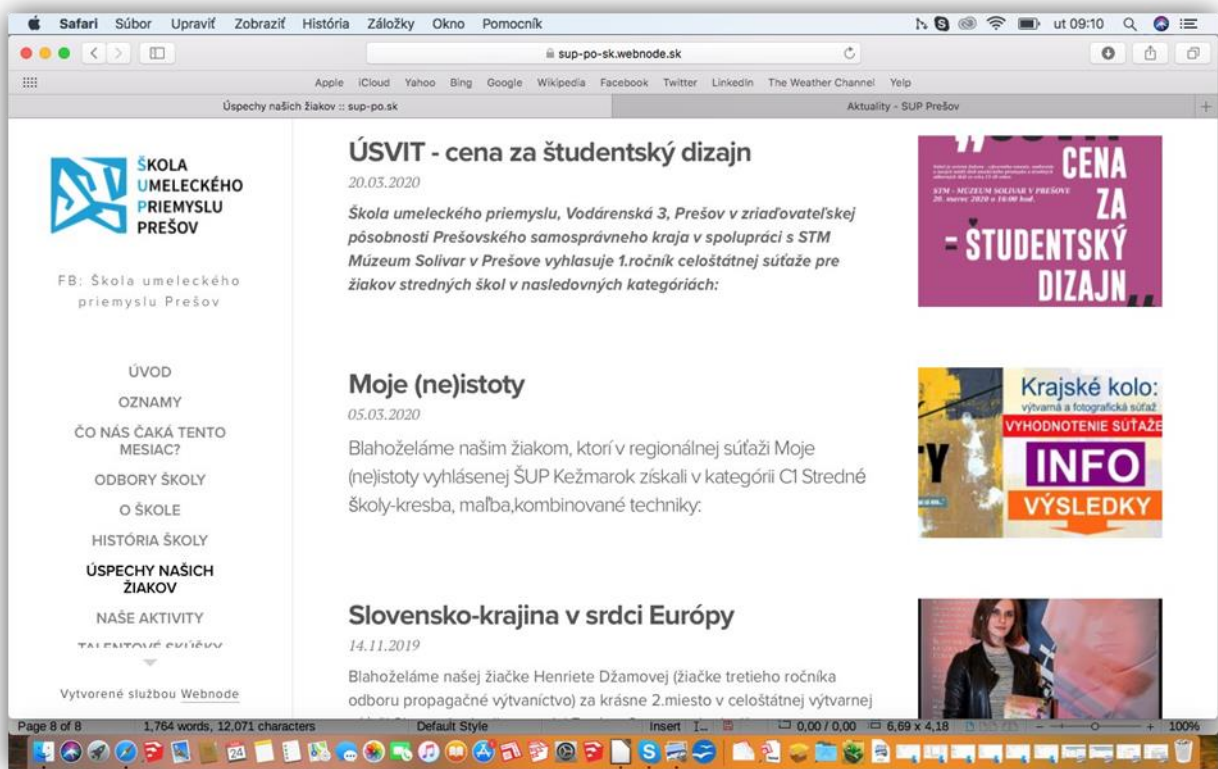

Obr. 14 *Kategória „Odbory školy“ zameraná na odbory školy a ich jasný popis – prihovárajúci sa žiakovi* (Pločicová, 2020)

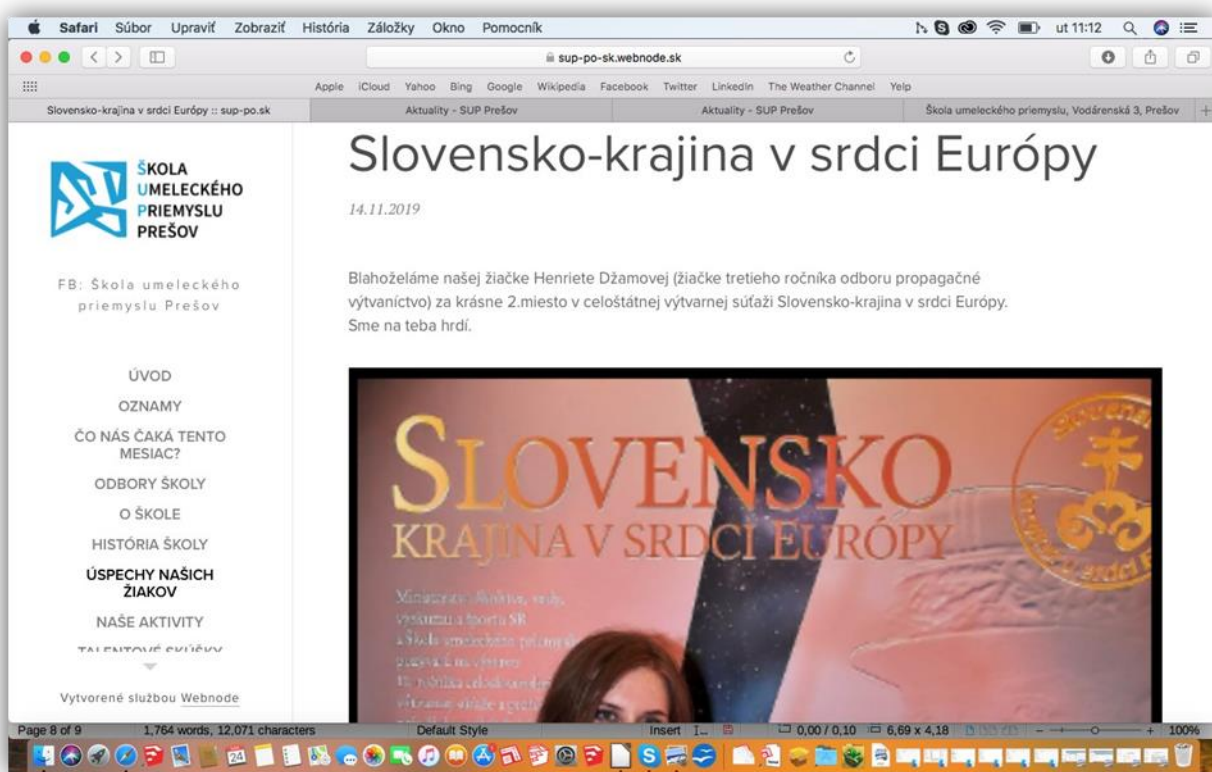
Obr. 15 Ukážky žiackej tvorby v rovnakom priečinku ako opis odborov (Pločicová, 2020)

Jasné a prehľadné kategórie, pod ktorými sa nachádzajú všetky príslušné dáta s dôrazom na žiaka.

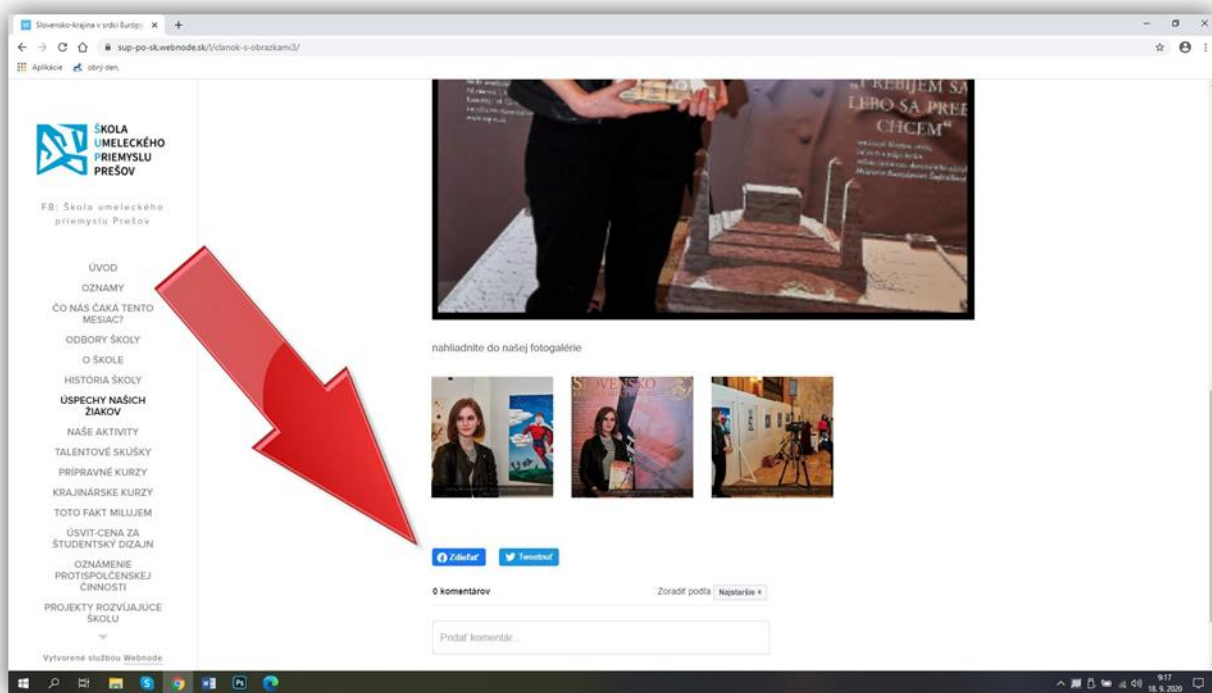

Obr. 16 Jedna z kategórií, zameraná na žiaka s názvom „Úspechy našich žiakov“ (Pločicová, 2020)

Po „rozkliknutí“ kategórie „Úspechy našich žiakov“ je možnosť zistiť podrobnejšie informácie o úspechu žiaka a podporiť ho zdieľaním cez Facebook, Instagram či komentárom vo forme gratulácie.

Obr. 17 Jedna z kategórií, zameraná na žiaka s názvom „Úspechy našich žiakov“ (Pločicová, 2020)

Obr. 18 Jedna z kategórií, zameraná na žiaka s názvom „Úspechy našich žiakov“ (Pločicová, 2020)

3.2 Spolupráca s komunitou a médiami

Aby sme dokázali pozdvihnúť mienku o umení a dizajne (z hľadiska spoločenského vnímania) a zmysluplnosti jeho štúdia, mali by sme sa snažiť „ukazovať umenie a dizajn“ a poukazovať na úspechy svojich žiakov cez všetky možné a prístupné „kanály“. Nie je to len web-stránka a internet ako vhodný masovokomunikačný prostriedok. V procese budovania „mena a statusu“ má veľký význam i propagácia prostredníctvom televízie, rozhlasu či tlače. Malo by byť našou prioritou vyzdvihovať úspechy žiakov aj prostredníctvom týchto propagačných nástrojov.

Obr.19 Ukážka propagácie školy prostredníctvom reportáže zo súťaže (televízia TV7, 2018)

Je veľmi dôležité, aby „bolo o nás počut“. To by sme vedeli **zaistiť** rôznymi aktivitami mimo budovy školy a účasťami na akciách „komunity“, akými sú „Dni mesta Prešov, Dni PSK, ...“ To by sme vedeli **realizovať** nielen formou maľby a kresby v exteriéri, ale najmä prostredníctvom rôznorodých happeningových výstupov, interaktívnych umeleckých pásiem, do ktorých by sme včlenili aj „okoloidúcich“, a tým sprostredkovali i verejnosti „umelecký zážitok zo spolupráce“.

Nemôžeme očakávať, že my budeme tí, ktorých si vyhladá žiak. My sa musíme snažiť vyhladať a osloviť čo najširšiu verejnosť a získať „pre nás“ čo najvyššiu možnú mieru mimoriadne nadaných žiakov. **Talent a sebavyjadrenie našich žiakov je najúčinnjším marketingovým nástrojom v propagácii Školy umeleckého priemyslu a zároveň zárukou nášho „prežitia“.**

Obr.20 Ukážka možnej propagácie školy v komunite prostredníctvom happening art (Smile Art, 2015)

Obr.21 Ukážka možnej propagácie školy v komunite prostredníctvom happening art (Smile Art, 2015)

4 Zjednodušenie povinnej administratívy pre pedagogických zamestnancov Školy umeleckého priemyslu

... návod, ako nestrácať čas a o to viac sa môcť „plnohodnotne venovať žiakovi“.

Každý človek žijúci v modernom svete je zavalený množstvom administratívnych úkonov. Bill Gates svojho času povedal: *„Tie najťažšie úlohy dávam vypracovať tým najlenivejším ľuďom, pretože vždy nájdu jednoduchý spôsob, ako úlohu vyriešiť čo najrýchlejšie.“* Túto vetu považujem za geniálny prejav narábania s ľudským potenciálom. Kvalitný pedagóg Školy umeleckého priemyslu, ktorý je odborníkom vo svojej umeleckej oblasti, častokrát nemôže byť byrokraticky, či stopercentne gramaticky zdatný. Má iné klady, na ktorých možno budovať jedinečnú školu. Jeho povolaním je naučiť tvorivo myslieť svojich žiakov. Sám ako netvorivý by nemohol byť úspešným umelcom, vzorom, či kvalitným pedagógom umeleckých odborov. Preto, aby pedagóg tvorivým mohol aj ostať, je nevyhnutné nájsť zjednodušené formy a prístupy vedúce k efektívnemu a rýchlemu „napĺňaniu“ administratívnych úkonov.

Áno, je nutné zabezpečiť dobre a prehľadne spracovanú povinnú dokumentáciu, ktorú definuje **zákon (§ 11 ods. 3, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov**. Áno, musíme dodržiavať legislatívne vymedzenia toho, ako archivovať v § 4 ods. 2, písm. b) **zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov**, § 10 ods. 1 a § 16, **zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov**. Legislatíva však nikde neuvádza, že povinná dokumentácia musí byť výsledkom úporného snaženia sa pedagogických zamestnancov a musí jej predchádzať kvantum nepovinných prípravných úkonov odvádzajúcich pozornosť učiteľa od žiaka.

Povinná dokumentácia musí mať formu tlačív, a tým pádom jasnú obsahovú „predlohu a štruktúru“.^[17] Školský rok je tvorený neustále sa opakujúcimi úkonmi, v ktorých sa mení len obsah, ale forma môže ostať jednotná pre niekoľko školských rokov. Forma môže byť prehľadná, vizuálne jasná umožňujúca pedagógom a vedeniu školy jednoduchú orientáciu sa v daných obsahoch.

Aby bežný chod školy mohol fungovať rýchlo, ľahko a najmä efektívne, spracovala som „naše“ tlačivá podľa oblasti, akú by sme aktuálne v procese edukácie pre príslušný školský rok riešili. Tieto tlačivá by sme jednoducho vyplnili a ušetrili čas a energiu. Práca pedagóga je oveľa viac, než obsah papiera. Čo je viac, dokonale pripravený papier, či dokonale pripravený žiak? Čas máme obmedzený a občas si musíme vybrať, čomu venujeme svoju pozornosť, energiu a „duševný priestor“. Podľa môjho presvedčenia, „papier“ slúži len ako podklad pre prípadnú inšpekciu, či spomínaný list do archívu. **„Papiere“ nie sú škola, sú len záznamom cesty, škola sú ľudia. Škola je žiak a to, čo v ňom zanechá oduševnený pedagóg, ktorý má „čas“ sa mu venovať.**

Aby som mohla demonštrovať to, čo sa snažím povedať vytvorila som na to web. Ako pedagóg si otvoríte „moju“ web-stránku školy (www.sup-po-sk.webnode.sk). Na titulnej stránke nájdete pod obrázkom text a pod ním **piktogram HLAVY (kliknete na ňu)**. Stránka vás presmeruje na „[učiteľský web](#)“. Vzhľadom na citlivosť dát a interné obsahy mojej vízie novej „efektívnej“ školy, to nikoho ďalej nepustí bez registrácie a môjho prijatia žiadosti.

Čo tu nájde registrovaný pedagóg?

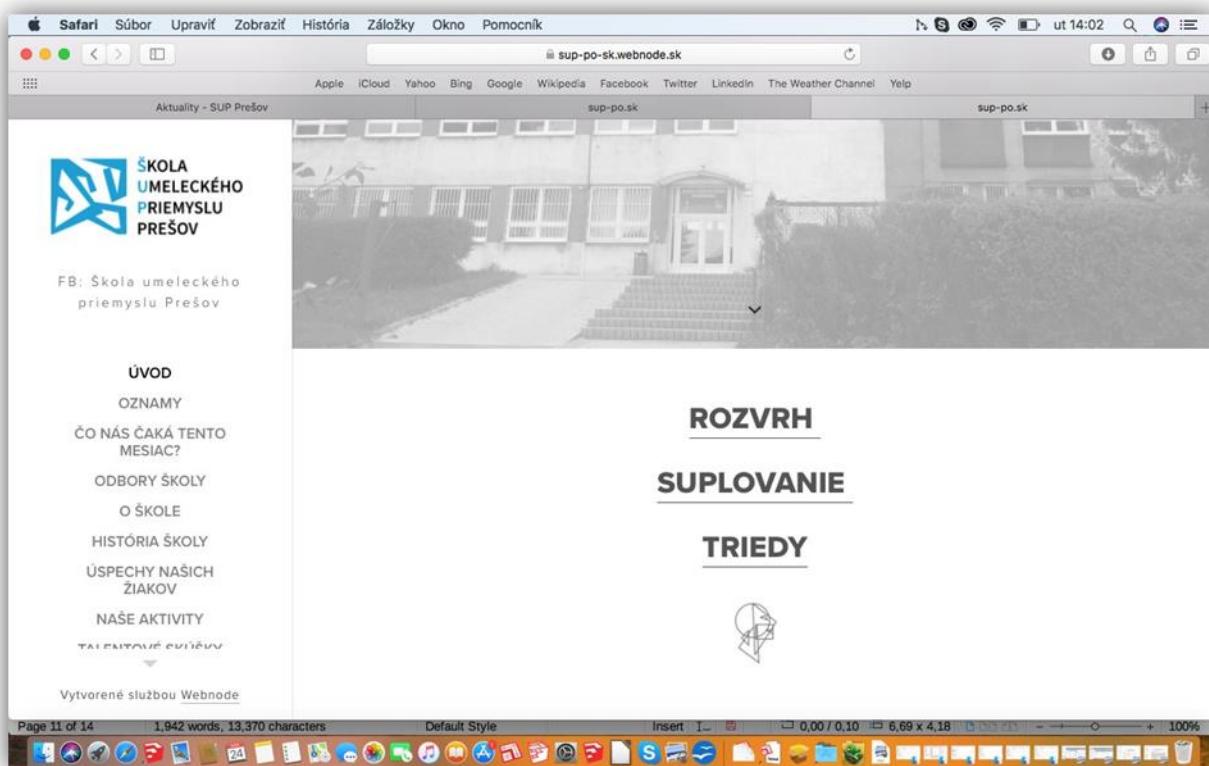
Sú to predtlače pre všetky formálne úkony, s ktorými sa v procese edukácie počas príslušného školského roka stretáme (krúžková činnosť– plán práce krúžkovej činnosti s príkladmi ako vyplňať dokumenty, podklady pre komisionálne skúšky, talentové skúšky, ročníkové projekty, maturitné skúšky, atď.). Nachádzajú sa tu aj tlačivá a postupy pre odovzdávanie organizačných zabezpečení (exkurzií, výletov, školských akcií, či kurzov pohybových aktivít a pod.).

Tlačivá

(prípadne celú web-stránku)

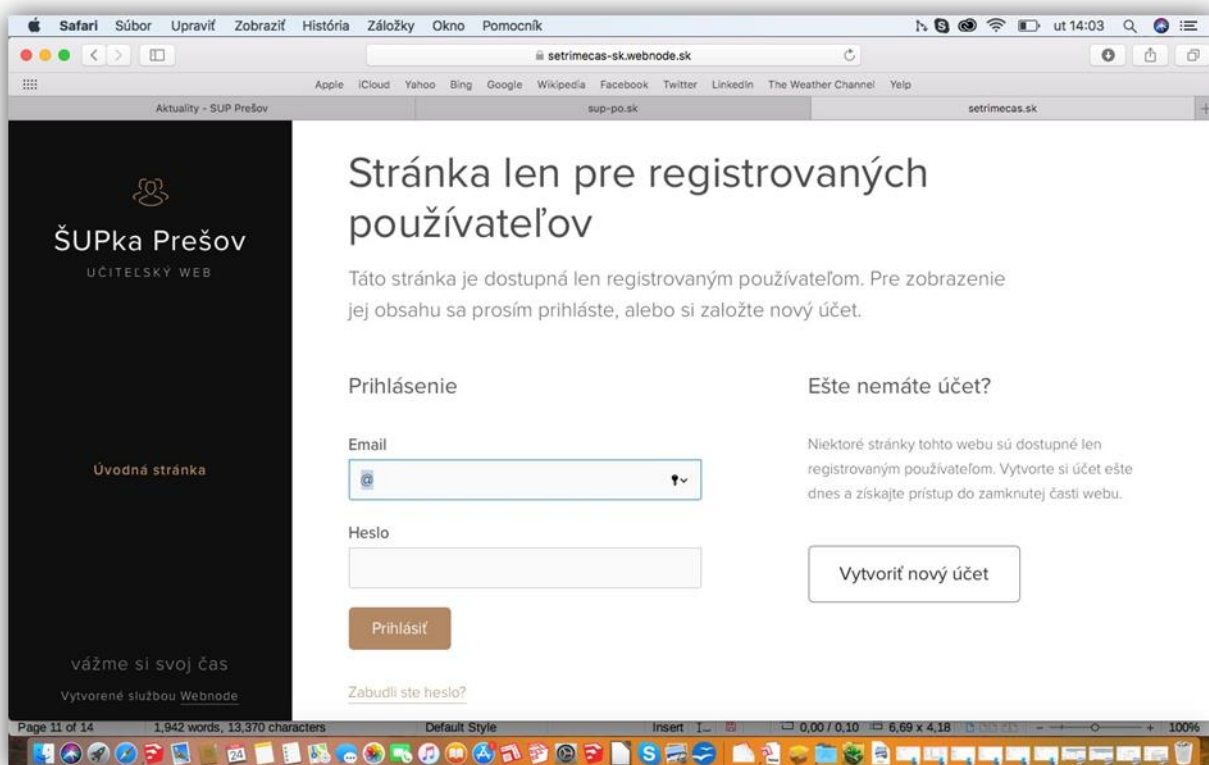
vám predstavím pri osobnej prezentácii.

Ako to funguje? Učiteľ si otvorí web-stránku školy, ktorú som vytvorila a klikne na piktogram HLAVY.

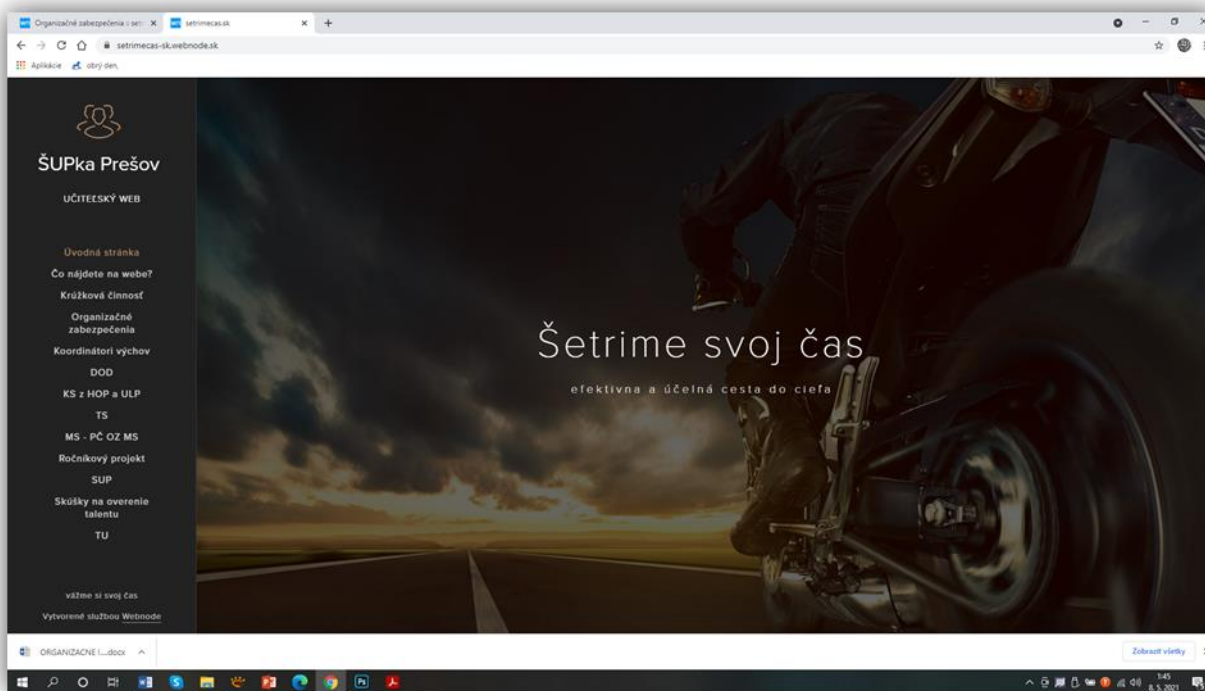
Obr. 22 Učiteľský web-piktogram hlavy (Pločicová, 2020)

Automaticky bude presmerovaný na „učiteľský web“, ktorý pýta od neho registračné údaje.

Obr. 23 Učiteľský web (Pločicová, 2020)

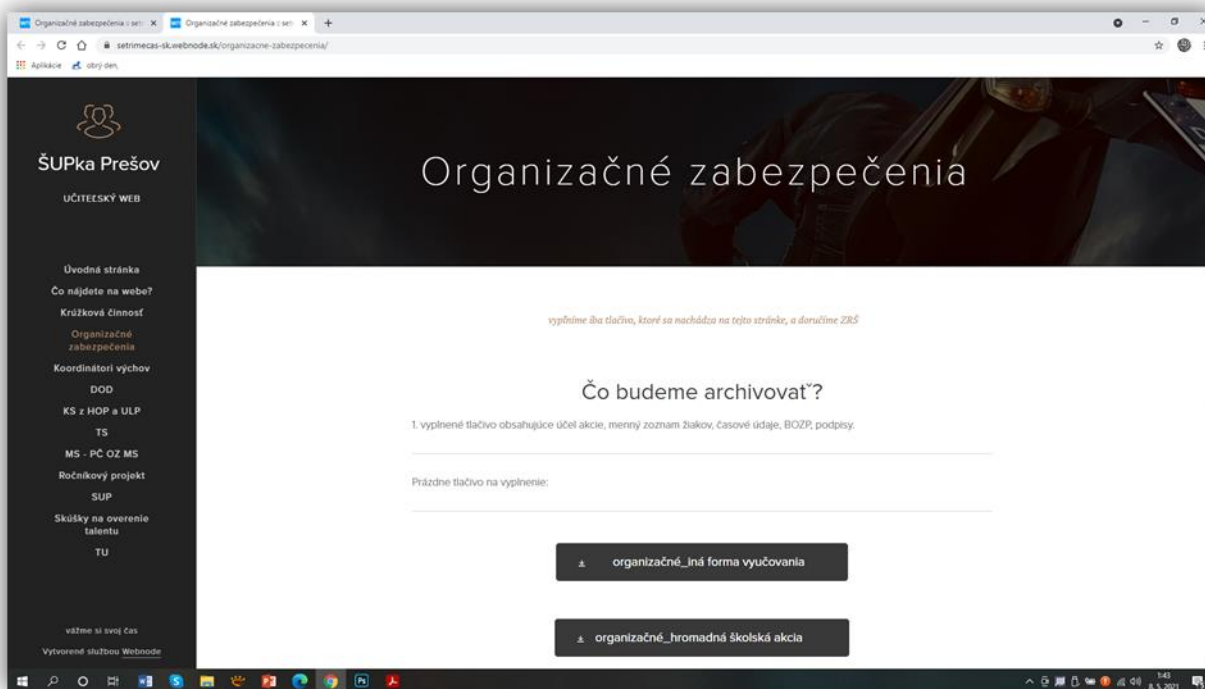
Po „nalogovaní“ sa do web-stránky, je učiteľovi otvorený nasledovný obsah.

Obr. 24 Učiteľský web (Pločicová, 2020)

Učiteľ si už len vyberie obsah podľa jeho záujmu.

Napr. organizačné zabezpečenie „inej formy vyučovania“.

Obr. 25 Učiteľský web (Pločicová, 2020)

Aj začínajúci učiteľ bude schopný sa orientovať, nájde tu jasne pomenované všetko, čo je potrebné urobiť a archivovať pre daný školský rok, či archivovať podľa zákona 245/2008 Z.z. a v akom časovom období má dokumenty zástupcovi doručiť.

Príslušný priečinok učiteľom následne ponúka prázdne tlačivá na stiahnutie a vyplnenie.

tlačivo školy

tlačivo školy

**ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE HROMADNEJ ŠKOLSKEJ AKCIE
INÁ FORMA VYUČOVANIA**

Škola umeleckého priemyslu, Vodárenská 3, Prešov

Divadelné predstavenie	Návšteva kultúrneho podujatia	Projekt žiackej školskej rady	karneval
Filmové predstavenie	DOD		eko-aktivity
Vernisáž výstavy	Deň PSK		prednáška
Iné uviedť:			Poravný hosť - beseda

*vznačuje krížikom

Školský rok:	
Trieda (triedy):	Celoškolská
Názov akcie:	
Účel akcie:	
Termín:	Miesto a hodina začiatku akcie:
	Miesto a hodina konca akcie:
Miesto školskej akcie:	
Meno vedúceho akcie:	

ROZPOČET

Rozpočet na osobu:	Vstupenky:	- za žiaka:
Cestovné:	Spôsob úhrady:	- za sprievodcu:
Ostatné výdavky:		

SÚČASŤI ORGANIZAČNÉHO ZABEZPEČENIA

Prezenčná listina	Rozdelenie žiakov do skupín	Iná príloha
Poučenie BOZP	Rozpis prestávok	

*vznačuje krížikom

Vyprcova(a):	Podpis:	Schvál(a):	Podpis:
Dátum:		Dátum:	

POUČENIE

**O ZÁSADÁCH BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA A DODRŽIAVANIA DISCIPLÍNY
PRI ŠKOLSÝCH AKCIÁCH MIMO BUDOVY ŠKOLY**

Žiaci sú povinní :

1. dodržiavať školský poriadok, ďalšie vnútorné predpisy školy a predpisy navštevovaných zariadení počas exkurzií, brigád, odbornej praxe, plenérov, workshopov, výletov, vychádzok a iných podujatí organizovaných školou
2. riadiť sa a v plnej miere dodržiavať pokyny pedagogického dozoru
3. dodržiavať časový harmonogram, dohodnuté termíny stretnutí, časový rozvrh dňa schválený vedením školy a pod.
4. neodkladne informovať pedagogický dozor v prípade úrazu, poškodenia vlastného a cudzieho majetku a o iných skutočnostiach ohrozujúcich bezpečnosť a zdravie
5. v prípade straty kontaktu so skupinou telefonicky kontaktovať pedagogický dozor
6. nerušiť hlučným a iným nevhodným správaním výklad sprevádzajúcich pedagógov a iných osôb
7. poskytnúť na seba pedagogickému dozoru telefonický kontakt
8. konať tak, aby neohrozovali svoje zdravie a bezpečnosť, ako aj zdravie a bezpečnosť ďalších osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní
9. používať primerané a vhodné oblečenie a obuv
10. mať pri sebe identifikačný preukaz (OP alebo pas) kartu poistenca zdravotnej poisťovne

Žiakom je zakázané:

1. bez vedomia pedagogického dozoru sa vzďaľovať od skupiny alebo miesta pobytu
2. prechovávať, predávať, užívať, poskytovať či propagovať akékoľvek návykové látky, alkohol a drogy, tiež zúčastniť sa na mimoškolských akciách pod vplyvom týchto látok.
3. fajčiť na mimoškolských akciách organizovaných školou v súlade so zákonom NR SR č. 465/2005 Z.z. o ochrane nefajčiarov
4. kúpať sa okrem organizovanej formy plaveckého výcviku

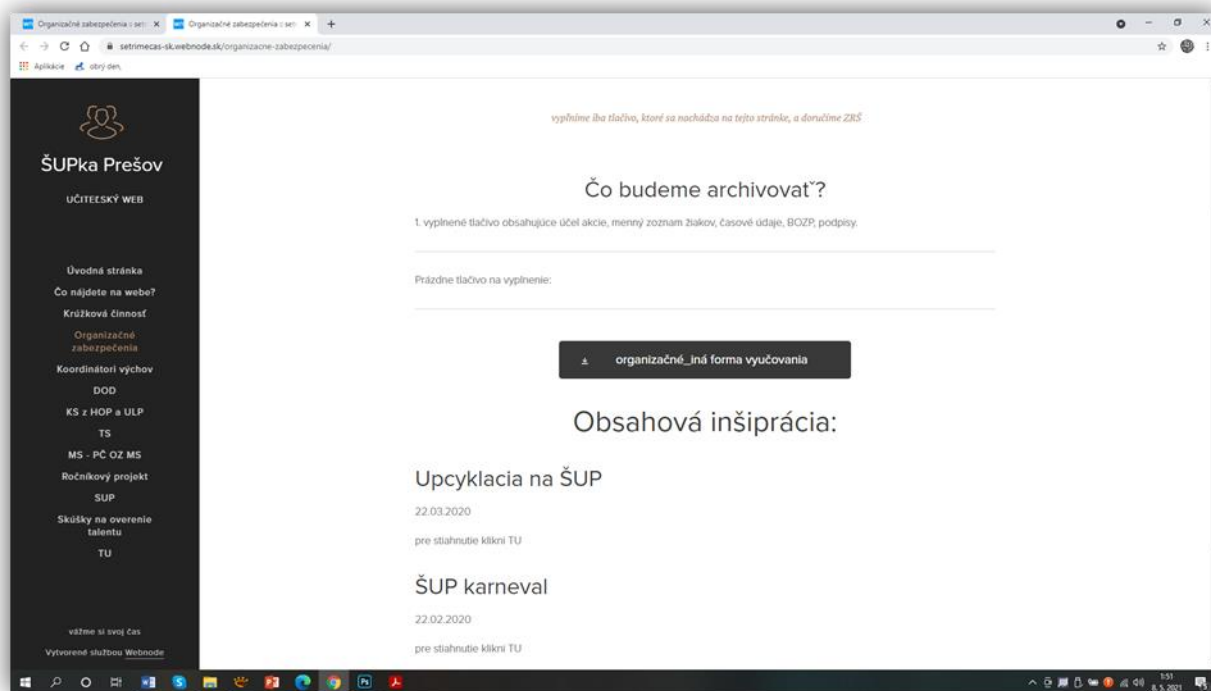
BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA: PRÍLOŽÍŤ TLAČIVO POUČENIE ŽIAKOV O BOZP

Vyprcova(a):	Podpis:	Schvál(a):	Podpis:
Dátum:		Dátum:	

Obr. 26 *Tlačivo z učiteľského webu* (Pločicová, 2020)

Pedagóg tu nájde aj obsahové inšpirácie.

Nik takto nemôže nevedieť, alebo nechápať, čo sa od neho očakáva, pokiaľ sa s tým stretá napr. prvýkrát.

Obr. 27 Učiteľský web (Pločicová, 2020)

Jednoznačné tlačivá, presne pomenované a definované obsahy jednotlivých pozícií, funkcií a činností dokážu eliminovať administratívnu záťaž na pedagóga. Cez rôznorodé tlačivá nebude problém rýchlo a efektívne vypracovať akékoľvek administratívne úkony v príslušnom školskom roku, ale najmä BOZP, ORGANIZAČNÉ zabezpečenia činností, školských akcií a pod.

5 Odstránenie materiálovo – technických nedostatkov školy

5.1 Tlačiareň pre pedagógov v zborovni školy

Učiteľ tretieho tisícročia by mal mať možnosť v procese edukácie (na pracovisku) využívať voľne prístupnú tlačiareň. Vymedzovať jeho činnosť počtom výťahov (od 50-150 na zamestnanca) môže byť stresujúce a určite nevedie k zvyšovaniu efektivity jeho práce.

Navyše častokrát potrebuje pedagóg vytlačiť aj citlivé dáta, ktoré sú v rámci GDPR určené len úzkemu okruhu pedagógov. Takéto dokumenty by nemali kolovať po internete, či byť tlačené prostredníctvom siete a vyzdvihované na vrátnici školy. Pedagógovia by podľa môjho presvedčenia mali mať prístup ku nízkonákladovej tlačiarňi.

Náklady na tlač 16 000 výťahov ročne (600 výťahov na pedagóga) by predstavovali pri nízkonákladovej tlačiarňi približne 170 eur. (32 balíkov papiera v cene 3,50 eura za kus, 8 tonerov v cene 6,90 eura za kus). Voľne sprístupniť pedagógom takúto tlačiareň by bolo mojou prioritou.

5.2 Nedostatočne rýchle internetové pripojenie

Počítače pedagógov a routre voľne prístupné žiakom sú napájané z jedného sieťového zariadenia. Internet často „mrzne“, či má pomalý tok. Učitelia nemôžu efektívne pracovať s časom na hodine, zapísať známky, chýbajúcich, využívať svoje online zdroje zaisťujúce obsahovú náplň vyučovacích hodín. Tu vidím potrebu vo vytvorení osobitného sieťového zdroja a internetového prístupu výlučne pre potreby pedagógov.

5.3 Licencie grafických software pre žiakov

V súčasnej edukácii (najmä odborov zameraných na grafickú tvorbu) sa ukazuje potreba zaistenia legálnych licencií grafických software pre potreby žiakov. Žiak nesmie byť odkazovaný na crack verzie a ich sťahovaním byť tlačený do roly „porušovateľa zákona“.

Mojou prioritou by bolo zaistiť každému žiakovi „štartovací balíček“, a to jednu legálnu licenciu pre grafické software využívané v procese edukácie po dobu trvania jeho štúdia.

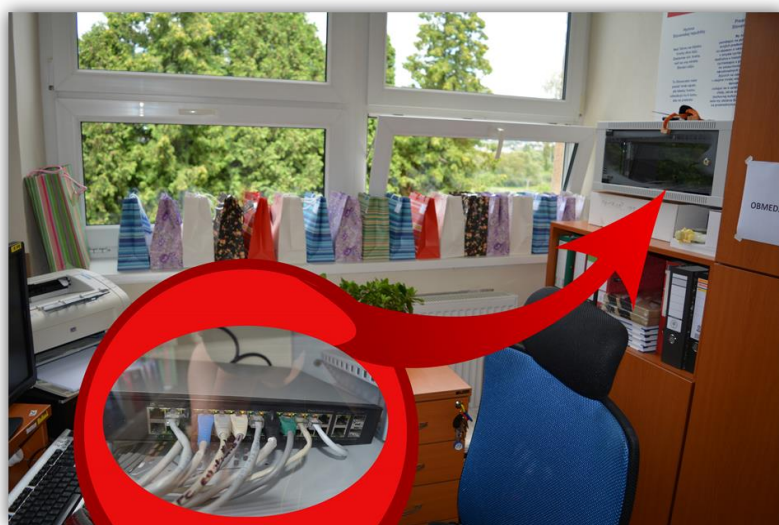
5.4 Prietokové ohrievače v ateliéroch

V zmysle dikcie zákona § 152 ods. 1, písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov pojednávajúcim o bezpečnosti a ochrane zdravia vo výchove a vzdelávaní sú školy povinné zaistiť žiakom bezpečnosť a ochranu ich zdravia.^[10] Celosvetová hrozba pandémie Covidu-19 poukázala na slabiny rôznych systémov a zvýraznila dlhodobu pretrvávajúcu hygienické nedostatky na školách. „Vďaka“ pandémie môžu dnes žiaci ŠUP využívať (aspoň na toaletách) teplú vodu.

Mojou snahou by bolo osadiť prietokové ohrievače i do vybraných ateliérov, v ktorých žiaci pracujú s farbami, potrebujú si priebežne vymývať štetce či čistiť výtvarné pomôcky.

5.5 Dátový rozvádzač SWITCH v kabinete zástupcov

Umiestnenie SWITCHu - dátového rozvádzača má svoje pravidlá-normy (STN EN 61439-1 až STN EN 61439-6). Toto zariadenie sa má nachádzať mimo dlhodobého pôsobenia na ľudí (a to na chodbách, v dátových miestnostiach...). **V opačnom prípade, môže toto zariadenie pri dlhodobom pôsobení, spôsobovať vážne zdravotné problémy ústiace až do rakoviny.**

Obr. 28 Dátový rozvádzač 80cm za hlavou odborného zástupcu (Pločicová, 2020)

...preto by bolo žiadúce využívať túto miestnosť na iný účel, prípadne presunúť SWITCH...

5.6 Modernizácia školského interiéru a exteriéru

Modernizácia školského interiéru je z hľadiska úspešnej adaptácie akýchkoľvek inovačných rámcov dôležitým činiteľom. Momentálne prebieha výzva MŠVVaŠ SR na predkladanie žiadostí o **príspevok na modernizáciu školského prostredia**. „*Naším cieľom je modernizovať priestory škôl tak, aby sme na školách podporili inovatívne prístupy k výučbe, ako je tímová práca či skupinové riešenie problémov,*“ (Gröhling, 2021). O príspevok môžu požiadať stredné školy cez svojho zriaďovateľa **do 30.05.2021** a za získanú sumu vybaviť triedy, spoločné priestory alebo **oddychové zóny**.

Obr. 29 Návrh interiéru prízemnia školy (Pločicová, 2021)

Mnohí žiaci dochádzajú do školy zo značných diaľok a v chladných spoločných priestoroch budovy školy potrebujú „prečkať“ niekedy aj 1,5 hodiny do začiatku vyučovania. Mnohí ďalší trávia „na chodbových podlahách“ celé prestávky. V tomto „chodbovom priestore“ vidím potenciál jeho využitia vo forme „oddychových zón“.

„Chodby nadzemných podlaží ako miesta pre žiacke stretávanie sa a oddych.“

Obr. 30 Návrh interiéru druhého, tretieho a štvrtého nadzemného podlažia školy (Pločicová, 2021)

MŠVVaŠ SR získalo z „ozdravného balíka“ výraznú sumu. Jeho snahou bude podporovať „inovačné rámce“ vedúce k zatraktívneniu edukácie po obsahovej stránke, ale aj zlepšovanie materiálno-technických podmienok na školách. Tu vidím príležitosť pre vytvorenie oddychovej zóny nielen pre študentov, ale aj pre pedagogických zamestnancov. Na nižšie krídlo budovy školy by bolo možné nadstaviť jedno podlažie. Vedeli by sme tu vytvoriť novú zborovňu školy, priestory pre oddychovú zónu pedagógov, nové administratívne priestory, či akúsi študovňu s herňou pre žiakov školy. MŠVVaŠ SR bude navyše podporovať aj zatepl'ovanie budov, čo predstavuje možnosť dopracovať sa k celkovej vizuálnej zmene fasády hlavnej budovy školy.

Obr. 31 Nadstavba pre vytvorenie nových priestorov na ŠUP Prešov (Pločicová, 2021)

6 Celoštátna súťaž „ÚSVIT – Cena za študentský dizajn“

„ÚSVIT CENA ZA = ŠTUDENTSKÝ DIZAJN“

Súťaž je určená žiakom - výtvarného umenia, audiovizie a nových médií škôl umeleckého priemyslu a stredných odborných škôl vo veku 15-20 rokov

STM - MÚZEUM SOLIVAR V PREŠOVE
20. marec 2020 o 16:00 hod.

Súťažné kategórie - 1. Naj portrét (fotografia)

- 2. Krajina mojimi očami (malba reálnej alebo abstraktnej krajiny)*
- 3. Ilustrácia (komiks, cartoon, semirealizmus, dar-chan, fan art...)*
- 4. 3D dizajn (modely, plastiky, produkty, sochy...)*
- 5. Styling (odev na jednu postavu, odevný doplnok, šperk)*
- 6. Reklama a animácia (krátke video - max. dĺžka 5 min.)*

ŠKOLA
UMELECKÉHO
PRIEMYSLU
PREŠOV

STM

MÚZEUM
SOLIVAR
V PREŠOVE

Kontaktná osoba Mgr. Linda Pločicová, +051/77 11 458 kl.105, e-mail linda.plocicova@sup-po.sk
www.sup-po.sk

Obr. 32 Plagát USVIT – cena za študentský dizajn (Seman, 2020)

Čo iné ako každodenný ÚSVIT je predzvesťou vychádzajúceho rána?

Rovnako, ako sú predzvesťou našej budúcnosti naši žiaci. Tí, ktorí nesmú byť obeťami „hry o žiaka“, ktorí nesmú byť vnímaní len ako ďalší „normatív na hlavu“.

Všade tam, kde končí „starý deň“, ÚSVIT predstavuje nádej, že niečo nové z neho vzíde.

Úlohou súčasného „nového“ smerovania školstva by malo byť naučiť žiaka nájsť v sebe individuálny zdroj sily a inšpirácie. Nevzdať sa, pretože kým človek žije, nič pre neho nekončí. Cesta si nás vždy nájde, pokiaľ neprestaneme kráčať. Možno iná, ale vždy pre nás ideálna. Z vlastného študentského vývoja i ako pedagóg si uvedomujem, aké dôležité je to, aby mali mladí ľudia kde snívať – tvoriť a aby na nich za ich snahu padol reflektor úspechu. Potrebujú, aby v nich niekto (u)veril a tak mohli uveriť aj oni sami v seba. Takto vznikla idea vytvoriť súťaž ÚSVIT – Cena za študentský dizajn. Hoci spočiatku bola vzdialenou, uvidela som ju pred sebou jasne, akoby vždy bola reálnou súčasťou umeleckého školstva na Slovensku.

Po nástupe na ŠUP Prešov (v šk. roku 2019/2020) som začala pracovať aj na tejto súťaži. Vybavila som ZADARMO (formou spolupráce) priestory v STM Solivar v hodnote prenájmu 2000 eur. Do súťaže som získala sponzorský ceny v hodnote ďalších 2000 eur (od trofejí, cez profesionálne drevené stojany, po knihy od Slovenského centra dizajnu, ktoré doposiaľ žiaden organizátor nezlomil natoľko, aby boli ochotní vôbec niečím prispieť, a nie to ešte tie knihy zabaliť a posielat' poštou). Z vlastnej iniciatívy som oslovila množstvo ľudí. Projektová manažérka Spišského hradu bola natoľko očarená touto ideou, že sme sa dohodli na spolupráci. Na hrade mala byť v lete výstava už len z víťazných diel súťaže. Samotná vernisáž súťaže spojená s odovzdávaním cien sa mala uskutočniť 20.03.2020 v STM Solivar. Návštevníci sa na výstavu mali dostať cez úzky tunel, v ktorom by viseli žiakmi z dreva vyrezané a dekorované autoportréty s napísaným ich životným mottom. Tie sme už vytvorili a táto činnosť mala u žiakov veľký úspech.

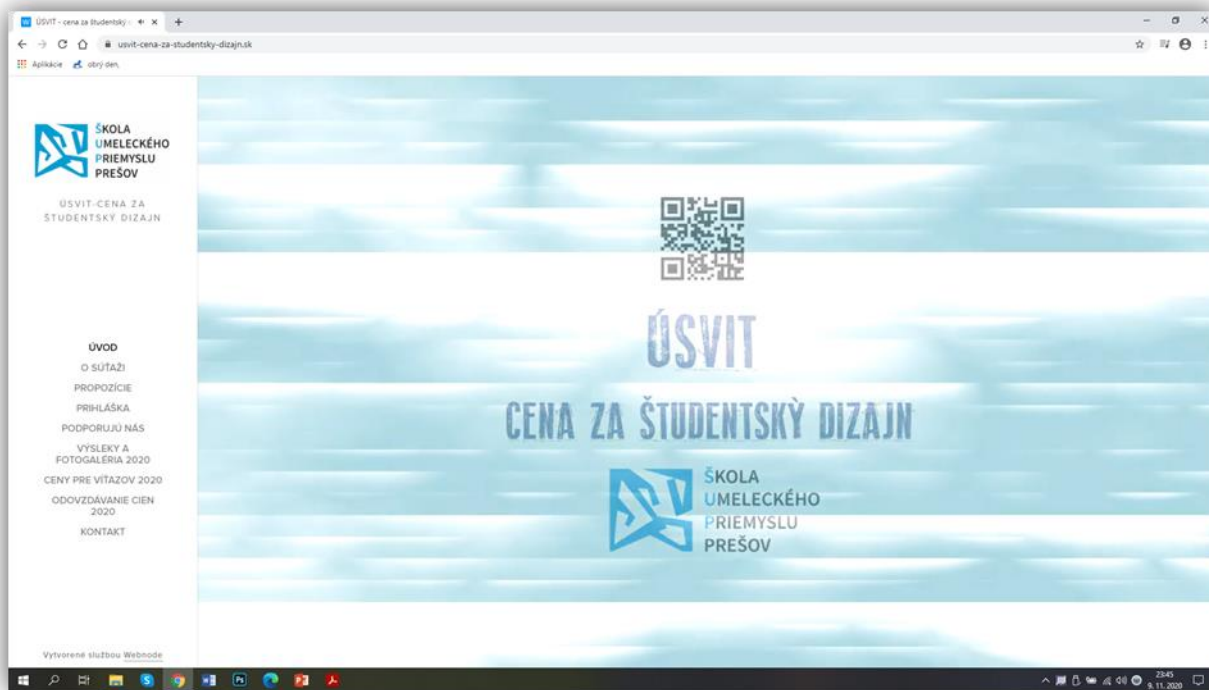
Otvorenie výstavy malo prebiehať formou interaktívnej hry, ktorú som už mala so žiakmi čiastočne nacvičenú zo „Dňa otvorených dverí v ŠUP 2019“. Projekt mám premyslený a viem ho obhájiť natoľko, že mi mediálnu podporu prisľúbili STV, možnú účasť mi prisľúbili redaktori z TV Markíza a TV JOJ. V lokálnych printových médiách mali vyjsť články, rozhovory, reklama...

Vernisáž sa však pre hrozbu šírenia vírusu Covid-19 nekonala, no napriek tomu považujem tento „nultý“ ročník za úspešný. Mojou ambíciou by bolo našu súťaž premeniť v celoštátnu tradíciu.

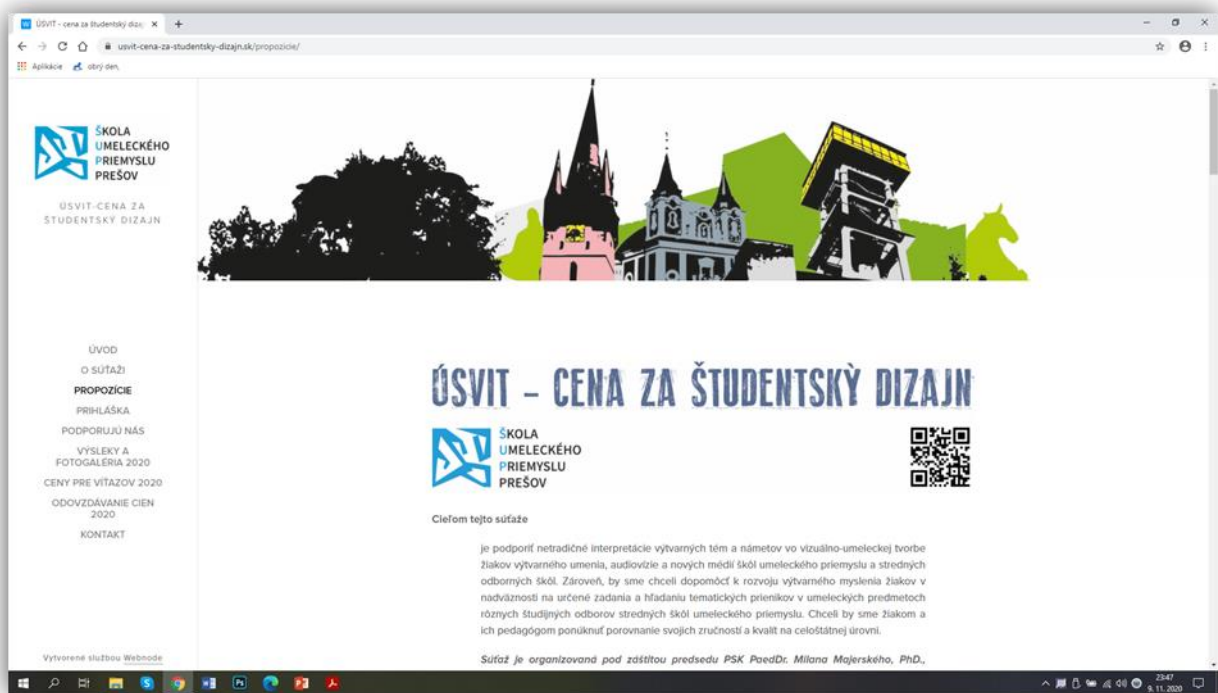
Zopár faktov zo súťaže ÚSVIT – cena za študentský dizajn 2020:

Do súťaže sa zapojilo 106 výtvarných diel(ok) z jedenástich škôl umeleckého priemyslu z celého Slovenska. Prehľad, výsledkovú listinu, propozície ku súťaži, prihlášky, atď. nájdete na web-stránke, ktorú som pre súťaž vytvorila. Na stránke ďalej nájdete kategórie, kde prezentujem transparentnosť vyhodnocovania, fotografie všetkých a aj víťazných diel, atď.

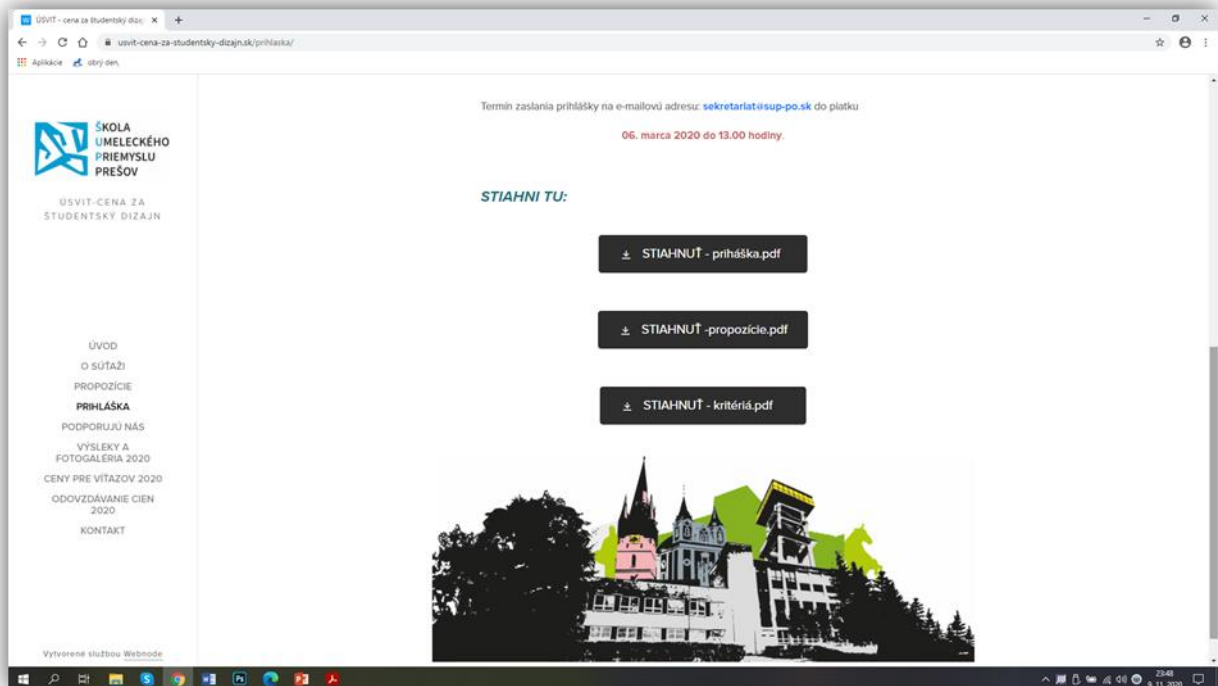
www.usvit-cena-za-studentsky-dizajn.sk

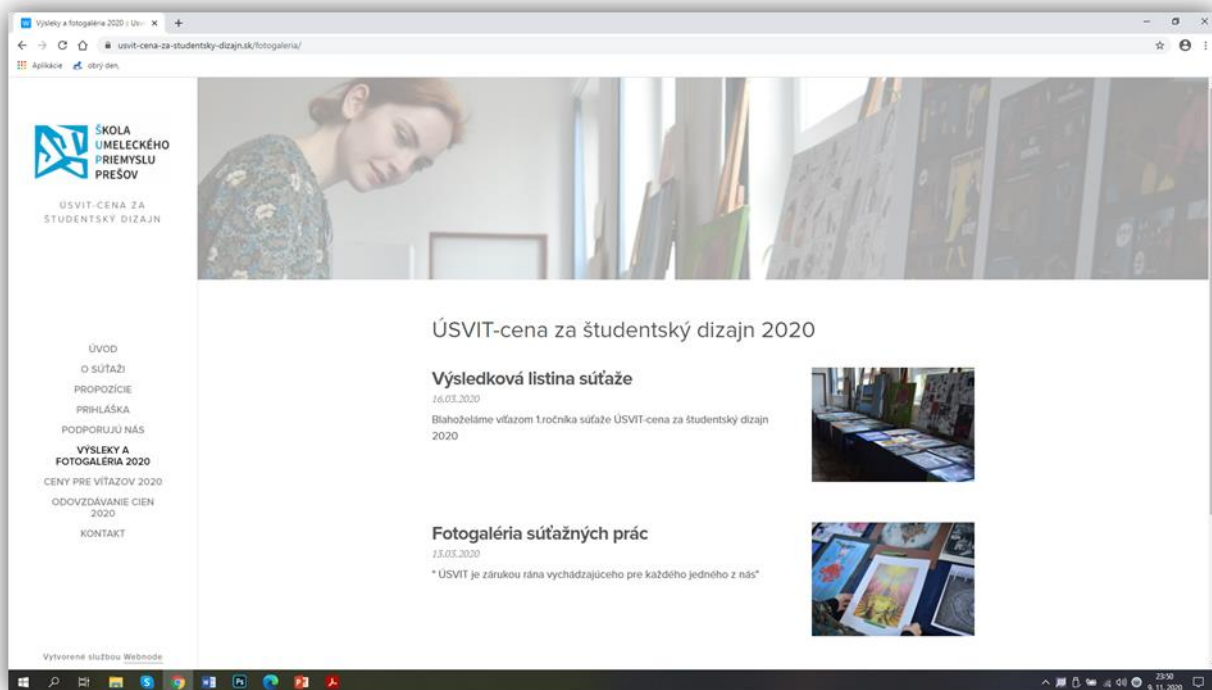
Obr. 33 ÚSVIT-cena za študentský dizajn- úvodná strana webu (Pločicová, 2020)

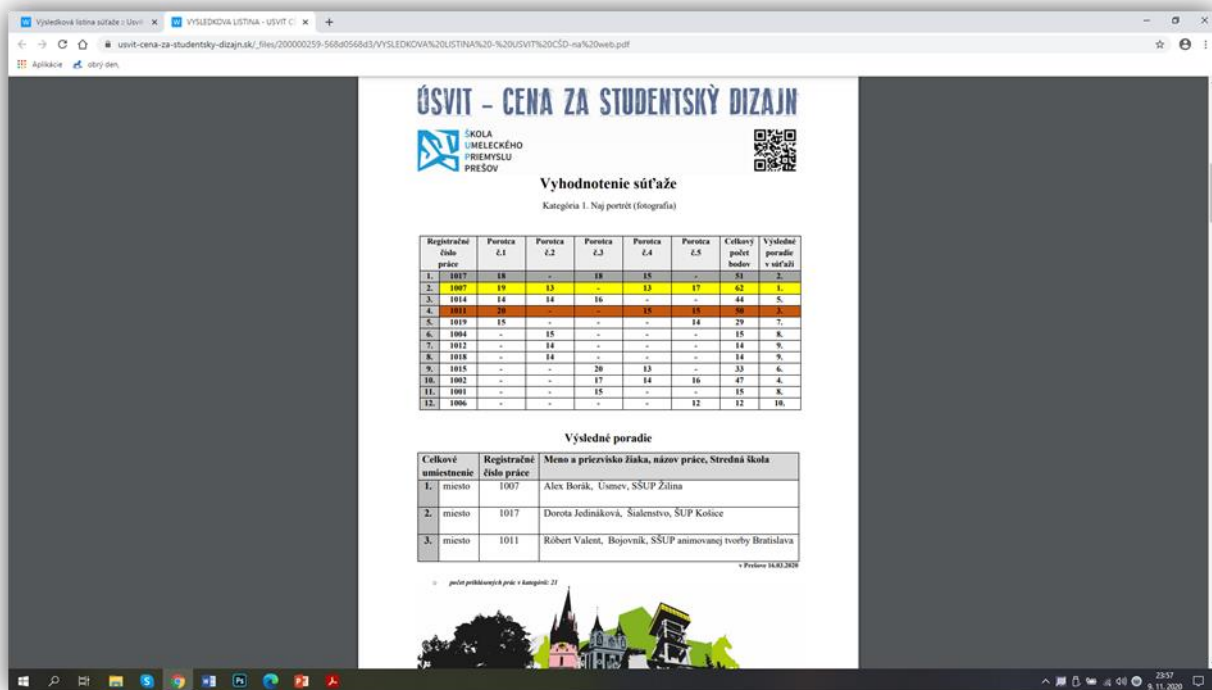
Obr. 34 ÚSVIT-cena za študentský dizajn- propozície na webe (Pločicová, 2020)

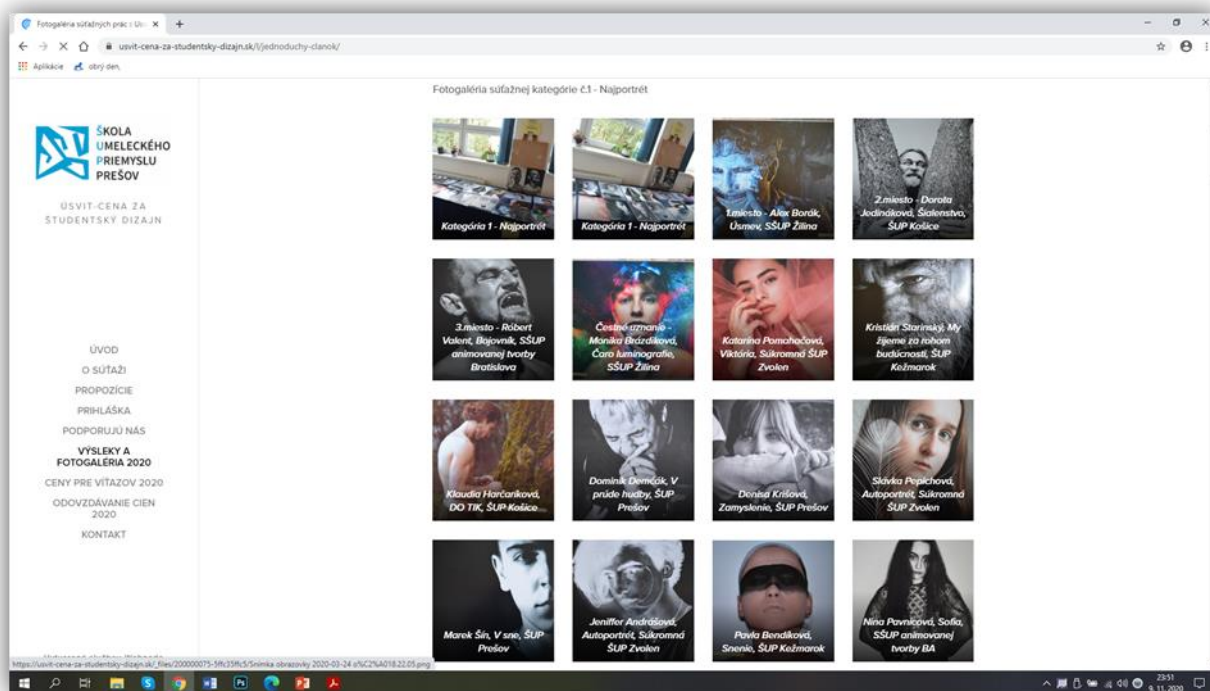
Obr. 35 ÚSVIT-cena za študentský dizajn- dokumenty na stiahnutie (Pločicová, 2020)

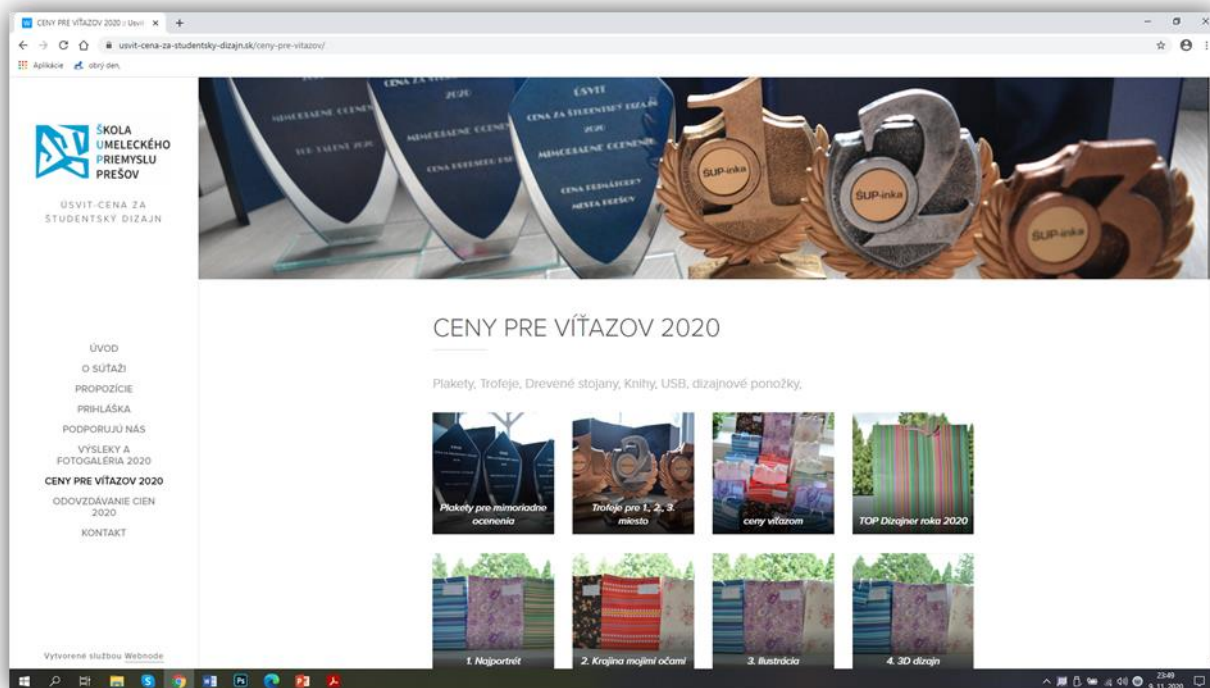
Obr. 36 ÚSVIT-cena za študentský dizajn – výsledky a fotogaléria (Pločicová, 2020)

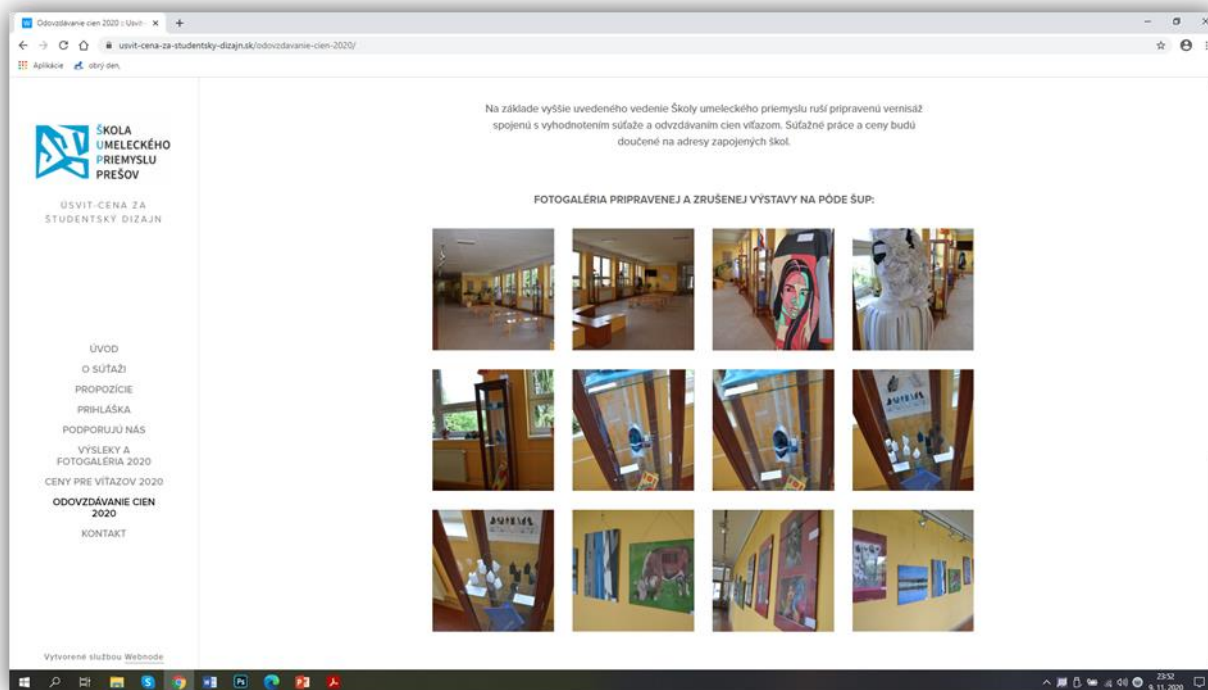
Obr. 37 ÚSVIT-cena za študentský dizajn – výsledková listina (Pločicová, 2020)

Obr. 38 ÚSVIT-cena za študentský dizajn - fotogaléria súťažných prác (Pločicová, 2020)

Obr. 39 ÚSVIT-cena za študentský dizajn – ceny pre víťazov (Pločicová, 2020)

Obr. 40 ÚSVIT-cena za študentský dizajn – výstava v priestoroch ŠUP (Pločicová, 2020)

Som presvedčená, že školy sa majú prirodzene diferencovať. Rodič má byť ten, ktorý sa rozhodne pre školu, ktorá najviac napĺňa jeho očakávania. Mojou snahou, by bolo získať pre našu súťaž MŠVVaŠ SR uznaný „štatút súťaže“, dosiahnuť zaradenie ÚSVITu do siete jeho súťaží. Školám, by takto plynuli **významné finančné benefity** z umiestnení na prvých troch miestach v jednotlivých súťažných kategóriách tak ako definuje § 4b ods. 1-6, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. [18]

Chcela by som vytvoriť tradíciu, miesto, kde môžeme prezentovať to najlepšie, čo je v našich slovenských žiakoch. A pritom ostať slobodní v ceste, ktorá ku cieľu vedie. ÚSVITom, by sme mohli vytvoriť priestor pre vzájomnú priateľskú konfrontáciu nielen výstupov žiakov zo všetkých škôl umeleckého priemyslu na Slovensku, ale cez nich aj priateľské a neformálne porovnanie nášho pedagogického vedenia. V neposlednom rade by ÚSVIT mohol byť jedinečnou príležitosťou zviditeľnenia Prešovského kraja, ktorý je liahňou výnimočných ľudí, tvorcov a vhodnou pôdou pre zavádzanie jedinečných inovatívnych projektov. Časom by som si predstavovala vytvoriť z ÚSVITu týždeň stredoškolského dizajnu a umenia na Slovensku. Akýsi stredoškolský festival umenia, kde by každý deň od pondelka do piatku medzi sebou súťažili rozličné umelecké formy. Súťaž by bola prepojená s prednáškami tvorcov, ktorí uspeli na trhu práce doma a aj v zahraničí, pretože skutočne máme byť na čo hrdí.

V praxi by to mohlo vyzerať nasledovne:

pondelok – sochárske diela v Záhrade umenia Prešov,

utorok – odevný dizajn v Čiernom Orli (ako to bolo na súťaži MLM, ktorú by som chcela prebrať),

streda – fotografia v Šarišskej galérii,

štvrtok – 3D dizajn (priestorový, produktový...) v STM Solivar,

piatok – reklama a animácia v Divadle Jonáša Záborského.

Takáto platforma by mohla pomôcť zviditeľniť mesto Prešov a Prešovský kraj.

Školský rok 2019/2020 strávený na ŠUP Prešov bol pre mňa nesmierne cenným, zároveň však náročným a ťažkým obdobím. Pochopila som, z akých mylných predpokladov som celé roky vychádzala. Nie je to „ŠUPka“ ako taká, ktorá by nemala u verejnosti dostatočný „kredit“. Pochopila som, že „ŠUPka“ má úžasný potenciál, len potrebuje niekoho, kto ho vidí a podporuje. Pochopila som, že na jej pôde ešte stále zotrávajú a učia pedagógovia výnimočných kvalít, aj keď mnohí už odišli, a že v princípe bola reforma správna. Áno, v princípe je správne sústrediť výtvarne nadaných žiakov na jednom mieste. Avšak viesť Školu umeleckého priemyslu by mal človek s úctou voči svojim podriadeným, láskou voči svojim žiakom a vďakou voči rodičom, ktorí nám svoje deti zverili.

Pár slov na záver

Pred školskými systémami v mnohých krajinách stojí úloha čo najefektívnejšie pripraviť mladých ľudí na nové požiadavky, ale aj na využívanie nových možností, ktoré prináša spoločnosť založená na informáciách a informačných technológiách. V súvislosti s tým je nutné v rámci kurikulárnej transformácie cielene zameriavať pozornosť na vytváranie stratégií podpory a rozvíjania pedagogických **inovácií v školskej praxi**. Inovácie však nie sú možné **bez motivácie k inovácii**. Uplatniť motiváciu znamená vytvárať nové prístupy v súvislosti so záujmami študentov. Dôležitým predpokladom úspešnosti pri procese formovania zdravej a **inovatívnej kultúry školy je uznanie sebaúcty človeku**. Sebaúcta človeka sa stráca, keď ignorujeme a znevažujeme jeho nápady a názory. V pracovnej oblasti má obzvlášť veľký význam byť empatický. Týka sa to najmä vedúcich pedagogických či odborných zamestnancov. **Vedúcim pracovníkom empatia umožňuje:**

- *vytvárať prostredie otvorenej komunikácie a spätnej väzby,*
- *porozumieť a orientovať sa v problémoch, ktorým zamestnanci čelia,*
- *overiť si, čím prechádzajú a predvídať potreby všetkých členov edukácie,*
- *budovať spolupatričnosť.* ^[19]

Dominantnou charakteristikou inovačnej školy 21. storočia je **vytváranie podnetného a podporujúceho prostredia pre žiakov aj pracovníkov školy a budovanie spoločenstva založeného na spolupatričnosti**. Školské prostredie, ktoré žiaci vnímajú ako nepriateľské alebo až ohrozujúce, blokuje učenie a rozvoj. Pozitívne prostredie, v ktorom prevláda záujem a pocit spolupatričnosti, podnecuje aktivitu a učenie, ako aj preberanie zodpovednosti za svoje vlastné učenie. Akýkoľvek kvalitný vzdelávací program, moderné metódy a vyučovacie **stratégie nie sú dostačujúce, keď súčasne nepracujeme na sociálne silnom vzdelávacom prostredí a na pozitívnej klíme**.

Je to práve tvorivosť, ktorá je hlavným atribútom žiakov prichádzajúcich študovať na Školu umeleckého priemyslu v Prešove, ale aj našich pedagógov. **Tvorivosť je najvyššou kognitívnou funkciou**. V hierarchickom usporiadaní v sebe zahŕňa všetky nižšie funkcie, ako napríklad dobrú percepciu, pamäť, konvergentné myslenie, analýzu, syntézu, induktívne myslenie, abstrahovanie a podobne. Význam tvorivosti v živote každého jednotlivca, o to viac pri prirodzene tvorivých žiakoch, vyvoláva potrebu jej rozvoja v školských podmienkach.

V tíme, kde líder na poli vzťahov opakovane zlyháva, možno vnímať častú fluktuáciu šikovných pedagógov. Zo školy odchádzajú kvalitní učitelia, ktorí sa nedokážu vyrovnáť so zhoršujúcou sa pracovnou klímou a zlými vzťahmi. Veľmi citlivo vnímajú potrebu zmien a zároveň pociťujú rozpor medzi tým, čo tušia, že by sa malo robiť a tým, čo sa reálne deje. Im prirodzená potreba „rozvíjať“ sa ich doslova vyženie z prostredia, kde prevláda stagnácia a klamlivý progres edukácie. ^[19]

Svojou víziou, by som rada prispela k vytvoreniu novej cesty pre ŠUP, ... školu pre 21. storočie.

Použitá literatúra:

- [1] MAC. 2014. Ako správne šéfovať rôznym typom ľudí. [online]. Publikované 04.11.2014 In: hnonline.sk [cit.11.11.2020] Dostupné na: (<https://hnonline.sk/expert/544588-ako-spravne-sefovav-roznym-typom-ludi>).
- [2] ZELINA, Miron. 2010. *Teórie výchovy alebo hľadane dobra*. Druhé vydanie. Prešov: Polygraf print, spol. s.r.o., 2010. 232s. ISBN 978-80-10-01884-0.
- [3] ZELINA, Miron. 2011. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti*. Tretie doplnené vydanie. Bratislava: IRIS, 2011. 241s. ISBN 978-80-89256-60-0.
- [4] BELZ, Horst.-SIEGRIST, Marco. 2011. *Kľúčové kompetencea jejich rozvíjení: Východiská, metody, cvičení a hry*. Druhé vydanie. Praha: Portál, s.r.o., 2011. 375s. ISBN 978-80-7367-930-9.
- [5] TUREK, Ivan. 2010. *Didaktika*. Bratislava: Iura Edition, spol. s.r.o., 2010. 598 s. ISBN 978- 80-8078-322-8.
- [6] FULLAN, Michael. - CUTTRESS, Claudia. – KILCHER, Ann. 2002. Fullanov model zmeny. [online]. In: skola21.sk [cit.11.11.2020] Dostupné na: (<https://www.skola21.sk/workshopy/zrucnosti/fullan>).
- [7] Nariadenie vlády 201/2019 Z.z. o priamej výchovno-vzdelávacej činnosti.
- [8] Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce.
- [9] Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- [10] Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- [11] Vyhláška č.65 MŠVVaŠ SR o stredných školách.
- [12] STEIN, Jela. 2019. *Alttag ist einzigartig*. In *Werkspueren*. ISSN(P)1420-0198, 2019, roč. 35, č. 3, s. 6-8.
- [13] KOEHLER, Regina. 2018. Handwerk in der Schule. 24.04.2018. [online]. 2018, [cit. 2021-01-08]. Dostupné na internete: <https://deutsches-schulportal.de/schule-im-umfeld/handwerk-in-der-schule/>.
- [14] Logo POH Prešov. In: kniznica-poh.sk [cit.11.11.2020] Dostupné na: <https://www.kniznica-poh.sk>.
- [15] Prešov číta rád. In: presov.korzar.sme.sk [cit.11.11.2020] Dostupné na: <https://presov.korzar.sme.sk/g/139648/presov-cita-rad-2019?photo=p5825392>.
- [16] Databáza programov a grantov. In: saia.sk [cit.11.11.2020] Dostupné na: <https://granty.saia.sk/Pages/ProgramZoznam.aspx?s=all>.
- [17] Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.
- [18] Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.
- [19] ŠVEHLÁKOVÁ, Bronislava. 2020. *Emocionálna inteligencia a empatia ako dôležitý predpoklad dôvery v tíme*. [online]. Publikované 09.09.2020 In: direktor.sk [cit.30.04.2020] Dostupné na: <https://www.direktor.sk/sk/casopis/manazment-skoly-v-praxi/emocionalna-inteligencia-a-empatia-ako-dolezity-predpoklad-dovery-v-time.m-967.html>.

Návrh koncepcie rozvoja Školy umeleckého priemyslu, Vodárenská 3, Prešov je otvoreným dokumentom, čo znamená, že vypracovaný návrh dlhodobej orientácie školy sa môže dopĺňovať, skvalitňovať, aktualizovať a vylepšovať.

V prípade úspešnosti vo výberovom konaní sa táto koncepcia stane podkladom pre stanovenie cieľov v ročných plánoch školy a po nástupe do funkcie riaditeľa by s ňou bol oboznámený kolektív zamestnancov školy.

© 2021-2026

V Prešove 10.05.2021

NÁVRH KONCEPCIE ROZVOJA ŠKOLY

ŠKOLA
UMELECKÉHO
PRIEMYSLU
PREŠOV

„Inovácie vo výučbe sú jednou z našich priorít.“

{Gröhling, 2021}

„Zmyslom nie je iba vytvoriť školy, v ktorých
sa žiaci a učitelia cítia príjemne
ale aj podporiť školy a učiteľov
vo využívaní nových prístupov vo výučbe.“

{Gröhling, 2021}

Mgr. Linda Pločicová

